ਅਭੈ ਜੈਨ
ਬਨਾਮ
ਰਾਜਸਥਾਨ ਲਈ ਉੱਚ ਨਿਆਂਕੋਟ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ।

(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2029 ਦਾ 2022)
ਮਾਰਚ 15, 2022

[ਉਦੈ ਉਮੇਸ਼ ਲਲਿਤ ਅਤੇ ਵਿਨੀਤ ਸਰਨ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

ਨਿਆਇਕ ਸੇਵਾ – ਰਾਜਸਥਾਨ ਨਿਆਇਕ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮ, 2010 – ਨਿਯਮ 45 ਅਤੇ 46 – ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 31 ਅਧੀਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਹੱਕ – ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕਥਾਮ ਅਧਿਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 27.04.2015 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਮਾਨਤ ਆਦੇਸ਼ ਨੇ ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣਾਇਆ – ਰਾਜਸਥਾਨ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਵਰਗੀਕਰਣ, ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਅਪੀਲ) ਨਿਯਮ, 1958 ਦੇ ਨਿਯਮ 16 ਅਧੀਨ ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜੋ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਆਚਰਣ ਨਿਯਮ), 1971 ਦੇ ਨਿਯਮ 3 ਅਤੇ 4 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ – ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਗੁਪਤ ਜਾਂ ਪਰਾਇਆ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਅਤੇ ਬਾਹਰਲੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾਵਾਂ ਲਈ ਜਮਾਨਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਐਤਰਾਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ, ਜੋ ਜਾਂਚ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ – ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਨਿਆਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ਟੀ ਅਤੇ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਉੱਚ ਨਿਆਇਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ – ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਬੈਠਕ ਬੁਲਾਈ ਗਈ ਜਿਥੇ, ਉੱਚ ਨਿਆਇਕ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂਚ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਰਹਿਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਛੁੱਟੀ ਆਦੇਸ਼ ਇਸ ਆਧਾਰ ਤੇ ਸੀ ਕਿ ਪੂਰੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਅਸੰਤੋਸ਼ਜਨਕ ਪਾਇਆ – ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ – ਉੱਚ ਨਿਆਂਕੋਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ – ਅਪੀਲ ਤੇ, ਫੈਸਲਾ: ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਅਸੰਤੋਸ਼ਜਨਕ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਰ.ਜੇ.ਐਸ. ਨਿਯਮ, 2010 ਦੇ ਨਿਯਮ 45 ਅਤੇ 46 ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸੀ – ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਸਿੰਪਲ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਏ.ਸੀ.ਆਰ.ਜ਼ ਦੀ ਨਾ-ਸੰਚਾਰਤਾ ਨੂੰ ਮਨਮਾਨਾ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਚੂੰਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ, ਉਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਅੰਤ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਉੱਤੇ ਦਾਗ਼ ਲਗਾਇਆ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਕਰੀਅਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ – ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 311(2) ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ – ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਾਲ 2015 ਲਈ ਏ.ਸੀ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਛੁੱਟੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਸੁਧਾਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸੂਚਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਅਸੰਤੋਸ਼ਜਨਕ ਹੈ – ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਵੀਰਿਫਾਈ ਯੋਗ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜੋ ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣ ਸਕਦੀ ਸੀ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮਿਤੀ 27.04.2015 ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਯੋਗ ਸੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ ਪਾਰਟੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਭਾਗ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਬਾਹਰੀ ਵਿਚਾਰ ਜਾਂ ਛੁਪੀ ਮੰਸ਼ਾ ਦਾ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ – ਨਾ ਹੀ ਮਿਤੀ 27.04.2015 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਨਾ ਹੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਉਕਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਮਿਲੀ – ਇਹ ਉਹ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਈਮਾਨਦਾਰੀ ਉੱਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਆਧਾਰ ਸਨ – ਭਾਵੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਨੂੰ "ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ" ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ – ਛੁੱਟੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ – ਇਹ ਦੇਖਦਿਆਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਆਂਕਾਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਪਰਿਣਾਮਕ ਲਾਭਾਂ ਸਮੇਤ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਵਰਿਸ਼ਠਤਾ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਨਾਲ

ਮੁੜ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਪਰ ਕੇਵਲ 50% ਪਿੱਛੇ ਦੇ ਵੇਤਨ ਨਾਲ – ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950 – ਅਨੁਚਛੇਦ 311.

ਸੇਵਾ ਕਾਨੂੰਨ – ਨਿਆਂਕਾਰੀ ਸੇਵਾ – ਹਰ ਨਿਆਂਕਾਰ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਗਲਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਇੱਕ ਪਰਿਪੱਕ ਨਿਆਂਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ – ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇ ਆਦੇਸ਼ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਮੋਟੀਵ ਦੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸੇਵਾ ਕਾਨੂੰਨ – ਨਿਆਂਕਾਰੀ ਸੇਵਾ – ਕੇਵਲ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਨਿਆਂਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਗਲਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਵੱਖਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂਕਾਰ ਖਿਲਾਫ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਸੇਵਾ ਕਾਨੂੰਨ – ਨਿਆਂਕਾਰੀ ਸੇਵਾ – ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਬਨਾਮ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ – ਤੱਥਾਂ ਉੱਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਨਿਆਂਕਾਰ, ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕੇਸ ਫਾਈਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਫਾਈਲ ਉੱਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ – ਇਸ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨੂੰ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਸੇਵਾ ਕਾਨੂੰਨ – ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ – ਕੇਵਲ ਸ਼ੱਕ ਨੂੰ "ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ" ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ – ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੀ 'ਸੰਭਾਵਨਾ' ਨੂੰ ਮੌਖਿਕ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨਾਲ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

ਸੇਵਾ ਕਾਨੂੰਨ – ਨਿਆਇਕ ਸੇਵਾ – ਰਾਹਤ-ਉਨਮੁਖ ਨਿਆਇਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੇ।

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ

ਫੈਸਲਾ: 1. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਛੁੱਟੀ ਦੇਣਾ ਇੱਕ ਸਾਦੀ ਛੁੱਟੀ ਸੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 311(2) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਛੁੱਟੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਸਾਦੀ ਆਦੇਸ਼ ਸੀ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾਵਾਰ ਕਿਸਮ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਦੇ ਕਾਰਨ ਛੁੱਟੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਣ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਨੀਂਹ ਨਹੀਂ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 41]

2. ਉੱਚ ਨਿਆਇਕ ਕਮੇਟੀ [ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਜੱਜ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਅਤੇ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਅਤੇ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਗਠਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ] ਜਿਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ, ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਵੀ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਟਿੱਪਣੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਸਿਵਾਏ 27.04.2015 ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ। [ਪੈਰਾ 43]

3. ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ 2015 ਏਸੀਆਰ ਵਿੱਚ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਅਤੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਗਲਤ ਅਤੇ ਭੁੱਲਭੁਲੱਈਆ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ, ਏਸੀਆਰ ਦੀ ਇੱਕ ਸਾਦੀ ਝਲਕ ਇਹ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਏਸੀਆਰ ਦੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਟਿੱਪਣੀ ਲਿਖੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ "ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ"। ਦੂਜਾ, ਉੱਚ ਨਿਆਇਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ, 2015 ਏਸੀਆਰ ਦੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, 2015 ਦਾ ਏਸੀਆਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ 20.01.2016 ਨੂੰ ਭਰਿਆ ਅਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉੱਚ ਨਿਆਇਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ… 24.11.2015 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਅਤੇ 27.01.2016 ਨੂੰ ਚੁਕੌਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, 20.01.2016 ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੇ ਇਹ

ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਇੰਟੈਗਰਿਟੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਇੰਸਪੈਕਟਿੰਗ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਨਾਲ ਨਵਾਜ਼ਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸੇਵਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ। [ਪੈਰਾ 46]

4. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਏਸੀਆਰਜ਼ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੰਚਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਏਸੀਆਰਜ਼ ਦਾ ਨਾ-ਸੰਚਾਰ ਮਨਮਾਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਮਨਮਾਨੀ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 14 ਨੂੰ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 47]

5. ਚੂੰਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ, ਜਾਂਚ ਉਪਰੰਤ, ਇਹ ਨਿਸਚਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ, ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਸ ਅਸਾਮੀ ਲਈ ਅਯੋਗ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਸੀ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 311(2) ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਖਤਮੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਰ ਨੇ ਦਿਖਾਇਆ ਕਿ ਛੁੱਟੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਆਰਜੇਐਸ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 45 ਅਤੇ 46 ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਾਜਸਥਾਨ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਨਿਯਮ, 2010 ਦੇ ਨਿਯਮ 45 ਅਤੇ 46 ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਅਸੰਤੋਸ਼ਜਨਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। [ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 50 & 51]

6. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸੂਚਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਅਸੰਤੋਸ਼ਜਨਕ ਸੀ। ਸੁਧਾਰ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਦੀ ਇਸ ਲੋੜ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਈ ਵਾਰ ਉਪਰ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਆਰਜੇਐਸ ਨਿਯਮਾਂ, 2010 ਦੇ ਨਿਯਮ 46(1) ਅਧੀਨ ਵੀ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 53]

7. ਹਰ ਨਿਆਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਪ੍ਰਾਰੰਭਿਕ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਗਲਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਇੱਕ ਪੱਖਪਾਤੀ ਨਿਆਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇ ਆਦੇਸ਼ ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਮਕਸਦ ਦੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਣਦੇਖਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸੂਚਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਅਸੰਤੋਸ਼ਜਨਕ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਇੱਕ ਨਿਆਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਸੁਧਾਰ ਦਾ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰਿਹਾ। [ਪੈਰਾ 54]

8. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਤਿੰਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਯਾਚੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਅਵਧੀ ਦੌਰਾਨ ਸੰਚਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਹ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਰਿਕਾਰਡ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਵੀ ਪੁਸ਼ਟੀਯੋਗ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣ ਸਕਦੀ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 55]

9. 27.04.2015 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਰਿਕਾਰਡ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਕੇ.ਕੇ. ਜਾਲੀਆ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਅਤੇ ਅਭਿਯੋਜਨ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਨਾ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਬਹਿਸ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਇਹ ਤੱਥ ਲਿਆਂਦਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ 24.04.2015 ਅਤੇ 27.04.2015 ਦੀਆਂ ਦੋ ਚਿੱਠੀਆਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ ਜੋ ਸਕਸ਼ਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਹਿੰਦੀਆਂ ਸਨ ਕਿ ਫਾਈਲ ਨੂੰ ਸੰਚਾਰ ਸੰਬੰਧੀ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 27.04.2015 ਦੀ ਚਿੱਠੀ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 23.03.2015 ਨੂੰ ਸਕਸ਼ਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਫਾਈਲ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸਕਸ਼ਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਰੇਖਾ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ

ਇਲਾਵਾ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਅਲੀਮੁੱਦੀਨ ਅਤੇ ਇਰਫਾਨ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਵਿਚਾਰ ਸੀ। ਅਲੀਮੁੱਦੀਨ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਤੱਥ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਅਲੀਮੁੱਦੀਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਜਾਣਕਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਅਲੀਮੁੱਦੀਨ ਵਿਰੁੱਧ ਅਭਿਯੋਜਨ ਸੰਚਾਰ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 56][730-A-E]

10. ਕੇ.ਕੇ. ਜਾਲੀਆ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ 27.04.2015 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲਾ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਅਭਿਯੋਜਨ ਸੰਚਾਰ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾ ਮਿਲਣ ਅਤੇ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਕੋਈ ਤਰੱਕੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਾ ਲਿਆਂਦੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਯਹਾਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰਾਜ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਭਿਯੋਜਨ ਸੰਚਾਰ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ, ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਧਾਰਾ 439 CrPC ਅਧੀਨ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਸਵੀਕ□ਤੀ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਸਕਦਾ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 57]

11. ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਟਿੱਪਣੀ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਜਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਰੱਦ ਹੋਣ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਜਮਾਨਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲਤਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਸੈਂਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਅਤੇ ਦੇਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦੋ ਹੋਰ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਜਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੀ ਵਿਚੋਲੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮਿਲੀ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਇੱਕ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਲਈ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਸੈਂਕਸ਼ਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 59]

12. ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ, 27.04.2015 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਜਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਮਾਨਤ ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਕਦੇ ਵੀ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। [ਪੈਰਾ 61]

13. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਦਰਜ ਦੋਸ਼ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹਨ ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ ਵਿਚਾਰਾਂ/ਉਲਟੇ ਮਕਸਦ ਲਈ ਜਮਾਨਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਵੀ ਵੇਰਵਾ ਮੁਹੱਈਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਕੀ ਸੀ ਉਹ ਬਾਹਰੀ ਵਿਚਾਰ ਜਾਂ ਉਲਟਾ ਮਕਸਦ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵੇਰਵਾ ਮੁਹੱਈਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਸਿਰਫ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਅਨੁਮਾਨ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੋਰ, ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 62]

14. ਦੋਸ਼ੀ ਕੇ.ਕੇ. ਜਾਲੀਆ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਜਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਇੱਕ ਅਧੀਨ-ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੈਦੀ ਵਜੋਂ ਕੈਦ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਦੋ ਹੋਰ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਸੀ, ਇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਕੇ.ਕੇ. ਜਾਲੀਆ ਨੂੰ ਜਮਾਨਤ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵੈਧ ਕਾਰਨ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਆਇਕ ਹੁਕਮ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਤ ਆਧਾਰ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਖੁਦ ਬਦਨੀਅਤੀ, ਪੱਖਪਾਤ ਜਾਂ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀਅਤ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਾਫ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਯੋਗ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਨਿਆਇਕ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 64]

15. ਕੇਵਲ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਗਲਤ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਵੱਖਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਖਿਲਾਫ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 66]

16. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕੇਸ ਫਾਈਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਸੀ। ਇਹ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਇੱਕ

ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬੈਠਾ, ਜਮਾਨਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਖਾਮੀਆਂ ਲੱਭਦਾ ਰਿਹਾ, ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਨੂੰ ਜਮਾਨਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਬਾਹਰਲਾ ਕਾਰਣ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਜਮਾਨਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਇਰਦ-ਗਿਰਦ ਘੁੰਮਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿਰਫ ਸ਼ੱਕ ਨੂੰ "ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ" ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਿਸੇ ਵੀ 'ਸੰਭਾਵਨਾ' ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਮੌਖਿਕ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨਾਲ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲੋੜ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਵੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਲਾਭ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਰਾਹਤ-ਉਨਮੁਖ ਨਿਆਇਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਈਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੇ। [ਪੈਰਾ 69]

17. ਆਰ.ਜੇ.ਐਸ. ਨਿਯਮਾਂ, 2010 ਦੇ ਨਿਯਮ 45 ਅਤੇ 46 ਅਧੀਨ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਅਸੰਤੋਸ਼ਜਨਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਛੁੱਟਕਾਰਾ ਸਿੰਪਲਿਸਿਟਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵੱਲੋਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਏ.ਸੀ.ਆਰ.ਜ਼ ਦੀ ਗੈਰ-ਸੰਚਾਰਤਾ ਮਨਮਾਨੀ ਸਾਬਤ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਚੂੰਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਥਿਤ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਅੰਤ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਸ ਦੀ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਦਾਗ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਕਰੀਅਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 311(2) ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਾਲ 2015 ਲਈ ਏ.ਸੀ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਉਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਛੁੱਟਕਾਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸੂਚਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਅਸੰਤੋਸ਼ਜਨਕ ਹੈ। ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਵੀ ਪੁਸ਼ਟੀਯੋਗ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 27.04.2015 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਜਮਾਨਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਯੋਗ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਾਹਰਲੇ ਵਿਚਾਰ ਜਾਂ ਉਲਟੇ ਮਕਸਦ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਨਾ ਹੀ 27.04.2015 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਜਮਾਨਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕਦੇ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨਾ ਹੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਉਕਤ ਜਮਾਨਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਇਹ ਉਹ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਭਲਾਈ ਦੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਆਧਾਰ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ,

[ਪੈਰਾ 7][7]41-ਐਫ-ਐਚ; 742-ਏ-ਸੀ]

18. ਛੁੱਟੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਛੁੱਟੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਆਂਕਾਧੀਸ਼ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੁੜ ਨੌਕਰੀ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਪਰਿਣਾਮਕਾਰੀ ਲਾਭਾਂ ਸਮੇਤ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਵਰਿਸ਼ਠਤਾ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਮਿਲੇਗੀ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਕੇਵਲ 50% ਪਿੱਛੇ ਦੇ ਵੇਤਨ ਦਾ ਹੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

[ਪੈਰਾ 7][7]42-ਡੀ-ਈ]

ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ, ਆਰਜਭਟ ਰਿਸਰਚ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਆਬਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨਲ ਸਾਇੰਸਜ਼ ਬਨਾਮ ਦੇਵੇਂਦਰ ਜੋਸ਼ੀ (2018) 15 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 73; ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਬਨਾਮ ਵੇਦ ਪ੍ਰਿਯਾ (ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 18-03-2020 ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 8933-34/2017 ਦਾ ਫੈਸਲਾ) ਅਤੇ ਬਿਮਲਾ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ (1994) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 8 – ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਯੂਨੀਅਨ (2013) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 566: [2013] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1004; ਮੇਨਕਾ ਗਾਂਧੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਯੂਨੀਅਨ (1978) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 248: [1978] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 621; ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (1974) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 831: [1975] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 814; ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਗੋਪੀ ਕਿਸ਼ੋਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1960 ਐਸ.ਸੀ. 689; ਈਸ਼ਵਰ ਚੰਦ ਜੈਨ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ

ਕੋਰਟ (1988) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 370: [1988] 1 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 396; ਰਮੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ (2007) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 247: [2007] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 198; ਪੀ.ਸੀ. ਜੋਸ਼ੀ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ (2001) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 491: [2001] 1 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 369; ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਵਰਮਾ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ (2019) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 640: [2019] 12 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 861 ਅਤੇ ਸਾਧਨਾ ਚੌਧਰੀ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ (2020) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 760 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ (2012) 13 SCC 182: [2012] 9 ਐਸਸੀਆਰ 1141; ਰਾਧੇ ਸ਼ਿਆਮ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ ਐਗਰੋ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਿਟੇਡ (1999) 2 SCC 21: [1998] 3 ਸਪਲ. ਐਸਸੀਆਰ 558 ਅਤੇ ਪਵਨੇਂਦਰ ਨਰਾਇਣ ਵਰਮਾ ਬਨਾਮ ਸੰਜੇ ਗਾਂਧੀ ਮੈਡੀਕਲ ਸਾਇੰਸਜ਼ ਦੇ ਪੀ.ਜੀ.ਆਈ (2002) 1 SCC 520: [2001] 5 Suppl. SCR 41 - ਰੈਫਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨੂੰ.

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

AIR 1960 SC 689 ਪੈਰਾ 21 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ (2018) 15 SCC 73 ਵੱਖਰਾ ਪੈਰਾ 21 [1988] 1 ਸਪਲ. SCR 396 ਪੈਰਾ 22 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ [2012] 9 ਐਸਸੀਆਰ 1141 ਪੈਰਾ 22 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ [1998] 3 ਸਪਲ. SCR 558 ਨੇ ਪੈਰਾ 30 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ [2001] 5 ਸਪਲ. SCR 41 ਨੇ ਪੈਰਾ 31 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ (2020) 11 SCC 760 ਪੈਰਾ 36 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ [2013] 5 SCR 1004 ਪੈਰਾ 47 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ [1978] 2 ਐਸਸੀਆਰ 621 ਪੈਰਾ 47 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ [1975] 1 SCR 814 ਪੈਰਾ 49 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ (1994) 2 SCC 8 ਵੱਖਰਾ ਪੈਰਾ 61 [2007] 3 SCR 198 ਪੈਰਾ 63 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ [2001] 1 ਸਪਲ. SCR 369 ਪੈਰਾ 65 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

[2019] 12 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 861 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 67

ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ: ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2029 ਦਾ 2022.

ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਜੱਜਮੈਂਟ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਤੀ 21.10.2019 ਜੋ ਕਿ ਰਾਜਸਥਾਨ ਬੈਂਚ ਲਈ ਜੈਪੁਰ ਵਿੱਚ ਜੁਡੀਕੇਚਰ ਲਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਡੀ.ਬੀ. ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 6749 ਦੇ 2016 ਵਿੱਚ।

ਪੀ. ਐਸ. ਪਟਵਾਲੀਆ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਨਿਖਿਲ ਸਿੰਘਵੀ, ਮਿਸ ਸੁਪ੍ਰਿਯਾ ਜੂਨੇਜਾ, ਆਦਿਤਯ ਸਿੰਗਲਾ, ਮਿਸ ਚੇਸ਼ਠਾ ਜੇਟਲੀ, ਓਭੀਰੁਪ ਘੋਸ਼, ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਵਿਜੇ ਹੰਸਾਰੀਆ, ਡਾ. ਮਨੀਸ਼ ਸਿੰਘਵੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਕੇ. ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ, ਐਮ. ਵੀ. ਮੁਕੁੰਦਾ, ਸੰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਝਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਵਾਬਦੇਹਿਆਂ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵਿਨੀਤ ਸਰਨ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ।

ਛੁੱਟੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਗਈ

2. ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਜੋ 2013 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਆਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ 2016 ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ 21.10.2019 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

3. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਲਈ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਸੰਖੇਪ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਜਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਪ੍ਰੀਖਿਆ, 2013 ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਸੱਦਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਸੂਚਨਾ 19.07.2011 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਚੋਣ ਰਾਜਸਥਾਨ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਰੂਲਜ਼, 2010 ('ਆਰਜੇਐਸ ਰੂਲਜ਼' ਲਈ ਛੋਟਾ) ਅਧੀਨ ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਕੋਟਾ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਇਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਨਤੀਜਾ, ਜੋ 25.05.2013 ਨੂੰ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪਹਿਲੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਸੀ। 15.07.2013 ਨੂੰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਰਜੇਐਸ ਰੂਲਜ਼ ਦੇ ਨਿਯਮ 43 ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 233(1) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਕੇ ਅਤਿਰਿਕਤ ਜਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਆਰਜੇਐਸ ਰੂਲਜ਼ ਦੇ ਨਿਯਮ 44 ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 2 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਪਰਖ ਅਵਧੀ ਲਈ ਹੋਣਾ ਸੀ। 16.07.2013 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਭਰਤਪੁਰ ਵਿੱਚ ਅਤਿਰਿਕਤ ਜਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਸ ਨੇ 18.07.2013 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ। ਫਿਰ 05.05.2014 ਨੂੰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਭਰਤਪੁਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਸਾਇਡਿੰਗ ਅਫ਼ਸਰ, ਲੇਬਰ ਅਤੇ ਇੰਡਸਟ੍ਰੀਅਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, 'ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਸ ਨੇ 06.05.2014 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 24.02.2015 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਭਰਤਪੁਰ ਵਿੱਚ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਐਂਟੀ-ਕਰੱਪਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ (ਏਸੀਡੀ), 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਸ ਨੇ 25.02.2015 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ।

4. ਜਦੋਂ ਉਹ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਐਂਟੀ-ਕਰਪਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ, ਭਰਤਪੁਰ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਸੀ, ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਜ਼ਮਾਨਤ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਆਰੰਭ ਹੈ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਲਈ ਗਈ ਹੈ।

5. ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 1988 ਦੀ ਧਾਰਾ 7, 13(1)(ਡੀ) ਅਤੇ 13(2) ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਤਿੰਨ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨਾਮਤ: ਕੇ.ਕੇ. ਜਾਲੀਆ, ਅਲੀਮੁੱਦੀਨ ਅਤੇ ਇਰਫਾਨ ਨੂੰ 29.12.2014 ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਹਿੰਦਾ ਕੇ. ਕੇ. ਜਾਲੀਆ, ਜੋ ਕਿ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸੀ, ਉਸ 'ਤੇ 5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਸੀ; ਅਲੀਮੁੱਦੀਨ, ਜੋ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਸੀ, ਉਸ 'ਤੇ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਸੀ; ਅਤੇ ਇਰਫਾਨ, ਜੋ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ ਵੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਸੀ। 08.01.2015 ਨੂੰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪੂਰਵਜ ਨੇ ਕੇ. ਕੇ. ਜਾਲੀਆ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਅਲੀਮੁੱਦੀਨ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਵੀ 03.02.2015 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ 18.02.2015 ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਭੇਜਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਦੋ ਦੋਸ਼ੀਆਂ, ਕੇ. ਕੇ. ਜਾਲੀਆ ਅਤੇ ਅਲੀਮੁੱਦੀਨ ਖਿਲਾਫ ਅਭਿਯੋਗ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮੰਗੀ ਗਈ ਸੀ। ਤਿੰਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ 23.02.2015 ਨੂੰ ਚਾਰਜ ਸ਼ੀਟ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, 25.02.2015 ਨੂੰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਐਂਟੀ-ਕਰਪਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

6. ਫਿਰ 04.03.2015 ਨੂੰ, ਦੋਸ਼ੀ ਅਲੀਮੁੱਦੀਨ ਦੀ ਦੂਜੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਕੇ. ਕੇ. ਜਾਲੀਆ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 11.03.2015 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। 17.03.2015 ਨੂੰ, ਕੇ. ਕੇ. ਜਾਲੀਆ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅੱਗੇ ਦੂਜੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਗੌਰਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਇਰਫਾਨ (ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਨਿਜੀ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ) ਨੂੰ 16.04.2015 ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ, ਅਤੇ ਫਿਰ 27.04.2015 ਨੂੰ, ਅਲੀਮੁੱਦੀਨ ਨੂੰ ਵੀ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

7. 17.03.2015 ਨੂੰ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੇ. ਕੇ. ਜਾਲੀਆ ਦੀ ਦੂਜੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ 20.03.2015 ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਫਾਈਲ ਸਮੇਤ ਤਾਰੀਖ ਤੈਅ ਕੀਤੀ। ਫਿਰ 18.03.2015 ਨੂੰ, ਮੁੱਖ ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਮਾਮਲਾ 31.03.2015 ਨੂੰ ਕੇ. ਕੇ. ਜਾਲੀਆ ਖਿਲਾਫ ਅਭਿਯੋਗ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਫਾਈਲਿੰਗ ਲਈ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਤਦ ਤੱਕ ਜ਼ਮਾਨਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਿਮਾਂਡ ਦੀ ਨਿਆਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਧਾਈ ਗਈ। 20.03.2015 ਨੂੰ, ਜ਼ਮਾਨਤ ਮਾਮਲਾ 31.03.2015 ਲਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 31.03.2015 ਨੂੰ, ਜ਼ਮਾਨਤ ਮਾਮਲਾ 13.04.2015 ਲਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਫਾਈਲ 'ਤੇ, 13.04.2015 ਨੂੰ ਕੇ. ਕੇ. ਜਾਲੀਆ ਖਿਲਾਫ ਅਭਿਯੋਗ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਫਾਈਲਿੰਗ ਅਤੇ ਸੰਜੀਦਗੀ 'ਤੇ ਬਹਿਸ ਲਈ ਤਾਰੀਖ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਗਈ। 13.04.2015 ਨੂੰ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਛੁੱਟੀ 'ਤੇ ਸੀ, ਜ਼ਮਾਨਤ ਮਾਮਲਾ ਫਿਰ ਤੋਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ 16.04.2015 ਲਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਕੇ. ਕੇ. ਜਾਲੀਆ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਮਨਜ਼ੂਰੀ

ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਅਤੇ ਚੂੰਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਛੁੱਟੀ 'ਤੇ ਸੀ, ਮਾਮਲਾ 27.04.2015 ਨੂੰ ਕੇ. ਕੇ. ਜਾਲੀਆ ਖਿਲਾਫ ਅਭਿਯੋਗ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਮੰਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਫਾਈਲਿੰਗ ਲਈ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 16.04.2015 ਨੂੰ, ਦੋਸ਼ੀ ਕੇ. ਕੇ. ਜਾਲੀਆ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ 27.12.2014 ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 23.02.2015 ਨੂੰ ਚਾਰਜ ਸ਼ੀਟ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਅੱਜ ਤੱਕ ਕੋਈ ਅਭਿਯੋਗ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਅਤੇ ਕੇ. ਕੇ. ਜਾਲੀਆ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮੇਂ ਲਈ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉ ਉਕਤ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ 23.02.2015 ਤੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਯਾਨੀ. 16.04.2015, ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੋਵੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪ੍ਰਗਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਦੀ ਗਰਾਂਟ ਲਈ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਵਿਰੋਧੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰੀ 27.04.2015 ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਫਾਈਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਗਲੀ ਮਿਤੀ 27.04.2015 ਤੱਕ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿਓ। 'ਤੇ 17.04.2015 ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਮਾਮਲਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ | ਇਰਫਾਨ ਦੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ 16.04.2015.

8. 27.04.2015 ਨੂੰ, ਮੁੱਖ ਫਾਈਲ 'ਤੇ, ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਕੇ. ਕੇ. ਜਾਲੀਆ ਅਤੇ 08.05.2015 ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਫਾਈਲਿੰਗ ਲਈ ਸਮਾਂ ਮੰਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਤਦ ਤੱਕ, ਕੇ. ਕੇ. ਜਾਲੀਆ ਅਤੇ ਅਲੀਮੁੱਦੀਨ ਦੀ ਨਿਆਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਅਤੇ ਰਿਮਾਂਡ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕੇ. ਕੇ. ਜਾਲੀਆ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਚ, ਜੋ ਕਿ 27.04.2015 ਲਈ ਵੀ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਈ ਗਈ ਸੀ, ਦੋ ਪੱਤਰ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਮਿਤੀ 24.04.2015 ਨੇ ਉਲਲੇਖ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਕੇ. ਕੇ. ਜਾਲੀਆ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲਈ ਇੱਕ ਫਾਈਲ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਪੱਤਰ ਮਿਤੀ 27.04.2015, ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਸੀ, ਨੇ ਉਲਲੇਖ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ 23.03.2015 ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ ਸੀ ਜਿਸ 'ਚ ਇਹ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਫਾਈਲ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧ 'ਚ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਲੰਬਿਤ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦੂਜਾ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਅਲੀਮੁੱਦੀਨ (ਪੁਲਿਸ ਕਾਂਸਟੇਬਲ) ਨੂੰ ਵੀ ਉਸੇ ਮਿਤੀ ਅਰਥਾਤ 27.04.2015 ਨੂੰ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕੇ. ਕੇ. ਜਾਲੀਆ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਰਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। 28.04.2015 ਨੂੰ, ਅਲੀਮੁੱਦੀਨ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਮੁੱਖ ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਲਿਆ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ 27.04.2015 ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਕੇ. ਕੇ. ਜਾਲੀਆ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਵੀ 28.04.2015 ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।

9. ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇ. ਕੇ. ਜਾਲੀਆ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ 27.04.2015 ਨੂੰ ਹੀ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 02.05.2015 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਤੀ 27.04.2015 ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆ/ਟਿੱਪਣੀਆਂ 12.05.2015 ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ 11.03.2015 ਨੂੰ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਬਹਿਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਾਪੀ ਦਾਖਲ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਭਾਵੇਂਕਿ 16.04.2015 ਨੂੰ ਅਭਿਯੋਜਨ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 11.03.2015 ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਤੱਥ ਉਸ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਮੈਮੋ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚਲਿਆ ਜਦੋਂ ਉਹ 27.04.2015 ਦੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਚੂੰਕਿ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਤੀ 11.03.2015 ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਕਿ 11.03.2015 ਤੋਂ ਹਾਲਾਤ 'ਚ ਜ਼ਰੂਰ ਕੋਈ ਬਦਲਾਅ ਆਇਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦੀ ਅਵਧੀ ਚਾਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ 11.03.2015 ਤੋਂ 27.04.2015 ਤੱਕ 48 ਦਿਨ ਬੀਤ ਚੁੱਕੇ ਸਨ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਬਿਨਾਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾ ਸਕਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਕਦੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਹੋਰ ਦੋ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਉਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ

ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕਾ ਨੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਵਰਗੀਕਰਣ, ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਅਪੀਲ) ਨਿਯਮ 1958 (ਛੋਟੇ ਲਈ 'ਸੀਸੀਏ ਨਿਯਮ, 1958)।

10. ਇਹ ਜਾਂਚ 07.08.2015 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਮਿਸਕੰਡਕਟ ਅਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ (ਕੰਡਕਟ ਰੂਲਜ਼), 1971 ਦੇ ਨਿਯਮ 3 ਅਤੇ 4 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ, ਇੰਟਰ ਅਲੀਆ, ਇਹ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਕੇ.ਕੇ. ਜਾਲੀਆ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਮੈਟੀਰੀਅਲ ਜਾਂ ਸੁਸਥਿਰ ਬਦਲਾਅ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪੂਰਵਵਰਤੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ/ਅਲੀਮੁੱਦੀਨ ਦੀ ਦੂਜੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ 04.03.2015 ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਗੰਭੀਰ ਕਿਸਮ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਰੱਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਬਦਲਾਅ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕੁਝ ਛੁਪੇ ਜਾਂ ਤਿਰਛੇ ਮਕਸਦਾਂ ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਲਈ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ।

11. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 29.09.2015 ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਾਰੰਭਿਕ ਐਤਰਾਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 3.1.10.2015 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਜੱਜ ਨੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਬਿਨਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ।

12. ਉੱਚ ਨਿਆਇਕ ਕਮੇਟੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਜੱਜ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਅਤੇ ਜੋ ਨਿਆਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਅਤੇ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਨੇ 24.11.2015 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਉਪਰੰਤ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

13. 20.01.2016 ਨੂੰ, ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਬੈਠਕ ਬੁਲਾਈ ਗਈ ਜਿਥੇ, ਉੱਚ ਨਿਆਇਕ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਛੁੱਟੀ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। 27.01.2016 ਨੂੰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਛੁੱਟੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਦਾ ਆਧਾਰ ਸੀ ਕਿ ਪੂਰੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਅਸੰਤੋਸ਼ਜਨਕ ਪਾਇਆ।

14. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਜਾਂਚ 02.05.2016 ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁੜ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ। 05.05.2016 ਨੂੰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

15. 27.01.2016 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 18.05.2016 ਨੂੰ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਰਾਹਤਾਂ ਮੰਗੀਆਂ ਗਈਆਂ:

“(i) 27.01.2016 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਉਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਛੁੱਟੀ/ਹਟਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ

(ii) 07.08.2015 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਜ਼ਰੀਏ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ

(iii) ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ 05.05.2016 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸ਼ਰਤੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਮੁੜ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ

(iv) ਮੁੜ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਤੇ ਪਰਿਣਾਮਕ ਲਾਭਾਂ ਸਮੇਤ”

16. 21.10.2019 ਦੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ 27.01.2016. ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ:

“ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਜਾਂਚ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ, 20.1.2016 ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਬੈਠਕ ਬੁਲਾਈ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਛੁੱਟੀ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਉੱਚ ਨਿਆਇਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਜਾਂਚ ਜੱਜ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 17.7.2015 ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਦਾ ਦੌਰਾਨ ਪੂਰਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵਾਧਾ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।ਇਸ ਲਈ, ਛੁੱਟੀ ਦਾ ਹੁਕਮ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਾਦਾ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਪਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

.....

.....

.....

.....

.....

ਇਸ ਲਈ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ 28.12.2014 ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਚਾਰਜ਼-ਸ਼ੀਟ 23.2.2015 ਨੂੰ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਅਭਿਯੋਜਨ ਸਵੀਕ□ਤੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਭਿਯੋਜਨ ਸਵੀਕ□ਤੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਤੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਇੱਕ ਝਲਕ ਇਹ ਵੀ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਅਲੀਮੁੱਦੀਨ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 27.04.2015 ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

.....

.....

.....

.....

ਮੁੱਖ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਯਾਚੀਕਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਕਮਲੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਜਾਲੀਆ ਦੁਆਰਾ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

.....

.....

.....

.....

ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਤੱਥ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ 27.04.2015 ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਗੌਰਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 11.3.2015 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚਲਾਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਉਸ ਪੜਾਅ ਤੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਭਿਯੋਗ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਲਗਭਗ 40 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਦੂਜੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਪਰਿਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੋਰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ:

"ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਭਿਯੋਜਨ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਜਾਂ ਰਾਜ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਨਾ ਵੀ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਕੁਝ ਮੌਖਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਈ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸ ਤੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਉਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਮੰਗੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਵਿਚਾਰਣ ਸਮੇਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਨਿਕਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਜਾਣਨ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਾਲ ਛੁੱਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਦਾ ਸਾਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਪੂਰੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 2014-II ਦੀ ਅਵਧੀ ਸਬੰਧੀ ਨਿਰੀਖਣ ਜੱਜ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਜੱਜ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਮਝ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਨਿਕਾਲਿਆ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਪਰਖ ਅਵਧੀ 'ਤੇ ਸੀ, ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਨਿਆਂਕਾਰ ਸਾਬਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। ਚਲਾਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਦੀ ਨੀਂਹ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਬਲਕਿ, ਹੁਕਮ 27.1.2016 ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਸੇਵਾ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਯਾਚੀ ਦਾ ਸੇਵਾ ਰਿਕਾਰਡ ਜੋ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਉਪਲਬਧ ਸੀ, ਸਿਰਫ ਯਾਚੀ ਦੇ ਸੇਵਾ ਰਿਕਾਰਡ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮੋਟੀਵ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਪੁਖਤਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਮਾਨਣੀਯ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਆਰਯਭੱਟ ਰਿਸਰਚ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਆਬਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨਲ ਸਾਇੰਸ ਦੇ ਮਾਮਲੇ (ਉੱਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਨਿਯਮਿਤ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਚਾਰਜ ਮੈਮੋ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਮਿਲਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਜੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਾਂਚ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਾਦਾ ਨੋਟਿਸ ਆਫ ਟਰਮੀਨੇਸ਼ਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਵੀ ਇਹ ਸਜ਼ਾਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਚਾਰਜਾਂ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਭਾਵੇਂ ਯਾਚੀ ਖਿਲਾਫ ਚਾਰਜ ਤਹਿ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਜੱਜ ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਜਾਂਚ ਜੱਜ ਨੇ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਯਾਚੀ ਖਿਲਾਫ ਤਹਿ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚਾਰਜਾਂ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਾਂਚ ਜੱਜ ਨੇ ਕੋਈ ਤਾਰਕਿਕ ਨਤੀਜੇ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਮਝ ਵਿੱਚ ਯਾਚੀ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਾਲ ਛੁੱਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇੱਕ ਸਾਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਕੇ। ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨਪੂਰਵਕ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਹਾਂ ਕਿ ਯਾਚੀ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੇ ਯਾਚੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ।

17. 21.10.2019 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨਾਲ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੁੱਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਸ ਛੁੱਟੀ

ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

18. ਸ੍ਰੀ ਪੀ.ਐਸ. ਪਟਵਾਲੀਆ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਚੁਕਾਇਆ ਗਿਆ ਛੁੱਟੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ "ਅਸੰਤੋਸ਼ਜਨਕ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ" ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਰਜੇਐਸ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 45 ਅਤੇ 46 ਅਧੀਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਨੀਂਹ 07.08.2015 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਛੁੱਟੀ/ਸਮਾਪਤੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਸਜ਼ਾਵਾਰ ਸੁਭਾਵ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 311(2) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਦੇਣ ਲਈ, ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਵਾਰਸ਼ਿਕ ਗੁਪਤ ਰਿਪੋਰਟਾਂ (ਛੋਟੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ "ਏਸੀਆਰ") ਤੋਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਅਤੇ ਅਵਲੋਕਨਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

19. ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਵੈਧ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਉੱਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਤਿੰਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਅਵਧੀ ਦੌਰਾਨ ਕਦੇ ਵੀ ਸੰਚਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ; ਦੂਜਾ, ਕਿ ਪਹਿਲੀਆਂ ਦੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੀਆਂ ਤਾਰੀਖਾਂ 07.02.2014 ਅਤੇ 21.04.2014 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਜੱਜ ਦੇ ਅਗਲੇ ਉੱਚੇ ਅਹੁਦੇ ਉੱਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ; ਅਤੇ ਤੀਜਾ, ਕਿ ਤਿੰਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ 2014 ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹਨ ਅਤੇ ਉੱਚ ਨਿਆਇਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਇਰ ਅਤੇ ਬੰਦ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉੱਚ ਨਿਆਇਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੀਆਂ।

20. ਸ੍ਰੀ ਪਟਵਾਲੀਆ, ਨੇ ਹੋਰ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਖਾਮੀ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਗਈ ਅਤੇ ਉੱਚ ਨਿਆਇਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸਾਰੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ 27.04.2015 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਜਾਂਚ ਜੱਜ ਵੀ ਉੱਚ ਨਿਆਇਕ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਿਆਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਛੁੱਟੀ/ਪੁਸ਼ਟੀ ਬਾਰੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਦੇਣੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਵੀ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਚੁਕਾਇਆ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਾਰਣ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਨੀਂਹ ਕਿਵੇਂ ਨਹੀਂ ਸੀ।

21. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਸਟੇਟ ਆਫ ਬਿਹਾਰ ਬਨਾਮ ਗੋਪੀ ਕਿਸ਼ੋਰ ਪ੍ਰਸਾਦ [AIR 1960 SC 689] ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਉੱਤੇ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 311(2) ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਮਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਸਮਾਪਤੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਚੁਕੈਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ, ਆਰਯਭੱਟ ਖਗੋਲ ਵਿਗਿਆਨ ਅਧਿਐਨ ਸੰਸਥਾਨ ਬਨਾਮ ਦੇਵੇਂਦਰ ਜੋਸ਼ੀ [(2018) 15 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 73] 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਭਰੋਸੇ ਨੂੰ ਗਲਤ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

22. ਸੀਨੀਅਰ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਈਸ਼ਵਰ ਚੰਦ ਜੈਨ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ [(1988) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 370] 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸੂਚਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਅਸੰਤੋਸ਼ਜਨਕ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਲੋੜ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ [(2012) 13 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 182] ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸ਼ਾਮਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਮੁੜ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

23. ਇਹ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਰਾਜਸਥਾਨ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਬੈਚ ਦਾ ਟੌਪਰ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਸਮੁੱਚਾ ਰਿਕਾਰਡ ਵੀ ਚੰਗਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਭਰਤਪੁਰ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ, ਏ.ਸੀ.ਬੀ. ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ, ਭਾਵੇਂ ਜਮਾਨਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ

ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਜਮਾਨਤ ਆਦੇਸ਼ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

24. 27.04.2015 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨਾਲ ਜਮਾਨਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਤੱਥਾਂ ਬਾਰੇ, ਸੀਨੀਅਰ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਕਸਦ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਉਹ 16.04.2015 ਨੂੰ ਹੀ ਦੋਸ਼ੀ ਕੇ.ਕੇ. ਜਾਲੀਆ ਨੂੰ ਜਮਾਨਤ ਦੇ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਖਿਲਾਫ ਅਭਿਯੋਜਨ ਸੰਮਤੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆਈ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ 27.04.2015 ਲਈ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਖਿਲਾਫ ਅਭਿਯੋਜਨ ਸੰਮਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਜਵਾਬ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਸੰਮਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੌਕੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸੀਨੀਅਰ ਕੌਂਸਲ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

25. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਖ ਫਾਈਲ ਅਤੇ ਜਮਾਨਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 27.04.2015 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਪਸ ਵਿਚ ਵਿਰੋਧੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਦਲੀਲ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੋਧੀ ਮੰਨੇ ਜਾਣ ਤਾਂ ਵੀ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਹ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਬਦਨੀਤੀ ਜਾਂ ਬਾਹਰਲੇ ਵਿਚਾਰ ਵੱਲ ਕੋਈ ਮਕਸਦ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਬਾਹਰਲੇ ਵਿਚਾਰ ਕਾਰਨ ਦੋਸ਼ੀ ਕੇ.ਕੇ. ਜਾਲੀਆ ਨੂੰ ਜਮਾਨਤ ਦੇਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਆਦੇਸ਼ ਕਦੇ ਨਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ।

26. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਵਰਿਸਠ ਵਕੀਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਤਰਕਾਂ ਦਾ ਸਮਾਪਨ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਦਰਜ ਦੋਸ਼ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹਨ ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ ਵਿਚਾਰਾਂ/ਉਲਟੇ ਮਕਸਦ ਲਈ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵੀ ਵੇਰਵਾ ਮੁਹੱਈਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

27. ਉਲਟ, ਮਿਸਟਰ ਵਿਜੇ ਹੰਸਾਰੀਆ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ ਉਪਸਥਿਤ ਵਰਿਸਠ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਉੱਠਣ ਵਾਲਾ ਮੁੱਦਾ ਹੈ "ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਨਾ-ਪੁਸ਼ਟੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਰਾਜਸਥਾਨ ਜੂਡੀਸ਼ੀਅਲ ਸਰਵਿਸ ਨਿਯਮ 45 ਅਤੇ 46, 2010 ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ?"

28. ਵਰਿਸਠ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ 5 ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਉੱਚ ਨਿਆਇਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼, ਪੂਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਛੁੱਟੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਨਾਲ ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਸਾਦੀ ਛੁੱਟੀ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇੱਕ ਅਣੁਚਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਛੁੱਟੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਕੋਈ ਕਲੰਕ ਲਗਾਉਣ ਵਜੋਂ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਨਾਗਰਿਕ ਪਰਿਣਾਮ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਹੈ।

29. ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ ਵਰਿਸਠ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ 27.04.2015 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਸਬੰਧੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ 05.05.2016 ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁੜ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਦਿਆਂ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਸਾਦੀ ਛੁੱਟੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇੱਕ ਸਾਦਾ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਨਿਯੋਕਤਾ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਜ਼ਾਵਾਰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯੋਕਤਾ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖੇਗਾ ਜਿਸ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਨਿਯੋਕਤਾ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਨਿਯੋਕਤਾ ਨੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਦੇ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਕਲਪ ਨੂੰ ਚੁਣਦਿਆਂ ਕਰਮਚਾਰੀ 'ਤੇ ਇੱਕ ਫਾਇਦਾ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਜੋ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਬਾਕੀ ਕਰੀਅਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਕਲੰਕ ਨਾ ਲੱਗੇ ਜੇਕਰ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਜ਼ਾਵਾਰ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਉਦਾਹਰਣ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਭਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਮੋਟੀਵ ਸਨ।

30. ਰਾਧੇ 'ਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਰਿਲਾਇੰਸ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਸ਼ਿਆਮ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਸਟੇਟ ਐਗਰੋ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਿਟੇਡ [(1999) 2 SCC 21], ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ:

"ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਨਿਯਮਤ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ, ਇੱਕ ਚਾਰਜ-ਮੀਮੋ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਵਾਬ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਅਫਸਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਜੇਕਰ ਉਸ ਸਮੇਂ, ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮਾਪਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਨੋਟਿਸ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਖੋਜ ਦਿੱਤੀ। ਸੁਖ ਰਾਜ ਬਹਾਦੁਰ ਦੇ ਕੇਸ [ਏ SC 1089] ਅਤੇ ਬੈਂਜਾਮਿਨ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ (1967 1 LLJ 718 (SC)]। ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲੇ ਕਾਰਨ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਯਕੀਨੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਮਚਾਰੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਚ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਐੱਸ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੇ ਆਚਰਣ 'ਤੇ ਬੱਦਲ ਉਠਾਇਆ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਗੁਜਰਾਤ ਸਟੀਲ ਟਿਊਬ ਕੇਸ [(1980) 2 SCC ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਅਈਅਰ, ਜੇ 593], ਮਾਲਕ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖੋ ਜਿਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ ਜਿਸ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਮਾਲਕ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਦਾ ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਕੇ ਮਾਲਕ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਾਪਤੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰੀ 'ਤੇ ਲਾਭ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਕਰਮਚਾਰੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਲੰਕ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਜੁੜ ਜਾਵੇਗਾ ਉਸ ਦੇ ਬਾਕੀ ਦੇ ਕੈਰੀਅਰ ਲਈ ਜੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਦੰਡਕਾਰੀ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ ਹਨ ਜਿਸਦੀ ਸੱਚਾਈ ਨਹੀਂ ਲੱਭੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਮਨੋਰਥ ਸਨ।"

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

31. ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੀਨੀਅਰ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਹੋਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਪਵਨੇਂਦਰ ਨਾਰਾਇਣ ਵਰਮਾ ਬਨਾਮ ਸੰਜੇ ਗਾਂਧੀ ਪੀ.ਜੀ.ਆਈ. ਆਫ ਮੈਡੀਕਲ ਸਾਇੰਸਜ਼(2002) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 520 ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸੀ ਕਿ:

"ਇੱਕ ਨਿਆਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਕਸਿਤ ਟੈਸਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ, ਇਹ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖਤਮੀ ਆਦੇਸ਼ ਸਜ਼ਾਵਾਰ ਹੈ, ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਖਤਮੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ (ਅ) ਇੱਕ ਪੂਰਨ ਪੱਧਰ ਦੀ ਔਪਚਾਰਿਕ ਜਾਂਚ ਸੀ (ਬੀ) ਨੈਤਿਕ ਪਤਨ ਜਾਂ ਦੁਰਾਚਾਰ ਸਬੰਧੀ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ (ਸੀ) ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਏ ਜਾਣ ਵਿੱਚ ਸਮਾਪਤ ਹੋਈ। ਜੇਕਰ ਤਿੰਨੇ ਫੈਕਟਰ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਤਾਂ ਖਤਮੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾਵਾਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਖਤਮੀ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਰੂਪ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ। ਉਲਟ, ਜੇਕਰ ਤਿੰਨੋਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇੱਕ ਫੈਕਟਰ ਗੁੰਮ ਹੈ, ਤਾਂ ਖਤਮੀ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।"

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

32. ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੀਨੀਅਰ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਉਥੇ ਦਾ ਛੁੱਟੀ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਵੀ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ, ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰੱਖੀ ਗਈ ਜਿਸ ਦਾ ਤੱਥ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅਨਉਪਯੁਕਤ ਸੀ।

33. ਮਿਸਟਰ ਹੰਸਾਰੀਆ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ, ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਆਂਕਿਕ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ, ਨਿਆਂਕਿਕ ਸਮੀਖਿਆ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਅੰਤਮ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਨਿਯੋਕਤਾ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਪਰੀਖਣਾਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਿੰਪਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 27.04.2015 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਜਮਾਨਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅੰਤਮ

ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਬਿਨਾਂ, ਚਾਰ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਨਿਯੋਕਤਾ ਲਈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪਰੀਖਣਾਧੀਨ ਨਿਆਂਕਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਲਈ ਨਾਗਵਾਰ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਹਨ:

a. 27.04.2015 ਨੂੰ ਦੋ ਵਿਰੋਧੀ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਜਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ। ਜਦੋਂ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਭਿਯੋਜਨ ਸੰਮਤੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਉਸੇ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਸੰਮਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

b. ਪਰੀਖਣਾਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਜਮਾਨਤ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਿਆਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਣਾ ਗੈਰ-ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਮਝਿਆ। ਪਹਿਲਾਂ, ਉਸੇ ਦਿਨ ਮਿਸਟਰ ਅਲੀਮੁੱਦੀਨ ਨੂੰ ਜਮਾਨਤ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਸਟਰ ਕੇ.ਕੇ. ਜਾਲੀਆ ਨੂੰ ਜਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ। ਦੂਜਾ, 11.03.2015 ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਜਮਾਨਤ ਦੀ ਅਸਵੀਕ□ਤੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਅਸਵੀਕ□ਤੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਦੂਜੀ ਜਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਸਵੀਕ□ਤੀ ਦੇ 7 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਕੋਈ ਨਵੇਂ ਹਸਤਕਸ਼ੇਪ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤ ਨਹੀਂ ਸਨ।

c. ਜਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 4 ਵਾਰ ਮੁਲਤਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਰਥਾਤ 17.03.2015, 20.03.2015, 31.03.2015 ਅਤੇ 13.04.2015। ਹਾਲਾਂਕਿ, 27.04.2015 ਨੂੰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਭਿਯੋਜਨ ਦੀ ਸੰਮਤੀ ਲਈ ਇੱਕ ਦਿਨ ਵੀ ਉਡੀਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ।

d. ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਟੈਂਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸੀ ਸਥਿਤੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ 12.05.2015 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਤੇ 07.11.2015 ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 11.03.2015 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੇ.ਕੇ. ਜਾਲੀਆ ਦੀ ਜਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਇਹ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਜਮਾਨਤ ਦੀ ਅਸਵੀਕ□ਤੀ ਦੂਜੀ ਜਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪੰਨੇ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 27.04.2015 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਮਾਨਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ।

NONE

34. ਮਿਸਟਰ ਹੰਸਾਰੀਆ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਚਾਰ ਕਾਰਕ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ, ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣ ਸਮੇਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਕਾਂ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਰ.ਜੇ.ਐਸ. ਨਿਯਮਾਂ, 2010 ਅਧੀਨ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀਕਾਰਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

35. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ 18.03.2020 ਵਿੱਚ ਰਾਜਸਥਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਬਨਾਮ ਵੇਦ ਪ੍ਰਿਯਾ (ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 8933-34/2017) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਕਹਿਣ ਲਈ ਕਿ "ਕੇਵਲ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੀਆਂ ਏ.ਸੀ.ਆਰ.ਜ਼ ਲਗਾਤਾਰ 'ਚੰਗੀਆਂ' ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਇਹ ਉਸ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ।"।

36. ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕੇਸ ਸਾਧਨਾ ਚੌਧਰੀ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਯੂ.ਪੀ. [(2020)11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 760] ਗਲਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਿਕ ਜਾਂਚ ਦੇ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਨਿਆਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮਿਸਟਰ ਹੰਸਾਰੀਆ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬੋਨਾ ਫਾਈਡ ਗਲਤੀ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਵਜੋਂ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

37. ਸਿੱਖਿਅਤ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਸਬਮਿਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕੰਮ, ਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸਨ, ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕਾ ਦੁਆਰਾ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਅਜੇ ਵੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ।

38. ਮਿਸਟਰ ਹੰਸਾਰੀਆਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸਬਮਿਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਅਨੁਚਿਤਤਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਅਨਿਯਮਤਾ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ।

39. ਤੁਰੰਤ ਹਵਾਲੇ ਲਈ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀਆਂ ਸੰਬੰਧਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ:

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 311(2)

“311. ਕੇਂਦਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਅਧੀਨ ਨਾਗਰਿਕ ਸਮਰੱਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ, ਹਟਾਉਣਾ ਜਾਂ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਘਟਾਉਣਾ

(2) ਉਪਰੋਕਤ ਵਰਣਿਤ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਜਾਂਚ ਦੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਉਚਿਤ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਹੋਵੇ, ਬਰਖਾਸਤ ਜਾਂ ਹਟਾਇਆ ਜਾਂ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਘਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ; ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਸਜ਼ਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸਜ਼ਾ ਉਸ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸਜ਼ਾ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ:

ਹੋਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ

(ਅ) ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬਰਖਾਸਤ ਜਾਂ ਹਟਾਇਆ ਜਾਂ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਘਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ; ਜਾਂ

(ਬ) ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਜਾਂ ਹਟਾਉਣ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਰੈਂਕ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਤੋਸ਼ ਹੋਵੇ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ, ਜਿਸਨੂੰ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਜਾਂ

(ਸੀ) ਜਿੱਥੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜਾਂ ਰਾਜਪਾਲ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਤੋਸ਼ ਹੋਵੇ ਕਿ ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।”

ਰਾਜਸਥਾਨ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਸਰਵਿਸ ਨਿਯਮ, 2010 ਦਾ ਨਿਯਮ 45

“45. ਪੁਸ਼ਟੀਕਰਨ.- (1) ਸਿਵਿਲ ਜੱਜ ਦੇ ਕੈਡਰ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰੰਭਿਕ ਜਾਂ ਵਧਾਈ ਗਈ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਵਧੀ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਵਿੱਚ ਪੁਸ਼ਟੀਕਰਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਤੋਸ਼ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਹ ਪੁਸ਼ਟੀਕਰਨ ਲਈ ਯੋਗ ਹੈ।

(2) ਸੀਨੀਅਰ ਸਿਵਲ ਜੱਜ ਦੇ ਕੈਡਰ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਰਾਹੀਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਸਥਾਈ ਖਾਲੀਆਂ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣ 'ਤੇ ਕੈਡਰ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(3) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਕੈਡਰ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੇ ਭਰਤੀ ਰਾਹੀਂ ਨਿਯੁਕਤ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨਰ ਨੂੰ, ਜੇਕਰ ਕੋਰਟ ਨੂੰ

ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਯੋਗ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰੰਭਿਕ ਜਾਂ ਵਧਾਈ ਗਈ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਵਧੀ ਦੇ ਅੰਤ 'ਤੇ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਵਿੱਚ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(4) ਮੈਰਿਟ-ਕਮ-ਸੀਨੀਅਰਿਟੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਸੀਮਿਤ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਰਾਹੀਂ ਤਰੱਕੀ ਰਾਹੀਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਕੈਡਰ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੈਡਰ ਵਿੱਚ ਸਥਾਈ ਖਾਲੀਆਂ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣ 'ਤੇ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਵਿੱਚ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਾਜਸਥਾਨ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਸਰਵਿਸ ਨਿਯਮ, 2010 ਦਾ ਨਿਯਮ 46

"46. ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਅਸੰਤੋਸ਼ਜਨਕ ਪ੍ਰਗਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਵਧੀ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ।- (1) ਜੇਕਰ ਕੋਰਟ ਨੂੰ, ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਦੀ ਅਵਧੀ ਦੌਰਾਨ ਜਾਂ ਅੰਤ 'ਤੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ, ਇਹ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੇਵਾ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਮੌਕਿਆਂ ਦਾ ਪਰਯਾਪਤ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਸੰਤੋਸ਼ਜਨਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ, ਤਾਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਿਟੀ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ 'ਤੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਕੋਰਟ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਲਿਖਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਅਵਧੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਰ੍ਹੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਵਧੀ ਲਈ ਵਧਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(2) ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਦੀ ਅਵਧੀ ਦੇ ਵਿਸਤਾਰ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਤਕ ਵਿਸਤਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਵਧਾਈ ਗਈ ਅਵਧੀ ਵਾਧੂ ਦੇ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ।

(3) ਜੇਕਰ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਦੀ ਅਵਧੀ ਸੰਤੋਸ਼ਜਨਕ ਸੇਵਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਕਾਰਨ ਵਧਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਵਿਸਤਾਰ ਵਾਧੂਆਂ ਲਈ ਨਹੀਂ ਗਿਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਬ ਤੱਕ ਕਿ ਵਿਸਤਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਿਟੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਾ ਦੇਵੇ।

(4) ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨਰ ਸੇਵਾ ਦੌਰਾਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਜਾਂ ਵਧਾਈ ਗਈ ਅਵਧੀ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸਬ-ਨਿਯਮ (1) ਅਧੀਨ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਾਵੇ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।"

ਰਾਜਸਥਾਨ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਆਚਰਣ) ਨਿਯਮ, 1971 ਦਾ ਨਿਯਮ 3

"3. ਆਮ। – (1) ਹਰ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ–
(i) ਪੂਰਨ ਈਮਾਨਦਾਰੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ
(ii) ਕਰਤਵੀ ਅਤੇ ਦਫਤਰ ਦੀ ਗਰਿਮਾ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(2) (i)ਹਰ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਕ ਜੋ ਇੱਕ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਸਾਮੀ ਨੂੰ ਧਾਰਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਸਾਰੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਕਾਂ ਦੀ ਈਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰਤਵੀ ਪ੍ਰਤੀ ਸਮਰਪਣ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਾਰੇ ਸੰਭਵ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ;

(ii) ਕੋਈ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਕ, ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਤਵੀਆਂ ਦੇ ਨਿਰਵਾਹ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਆਪਣੇ ਸਰਬੋਤਮ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ, ਸਿਵਾਏ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਜਿਥੇ ਸੰਭਵ ਹੋ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋ, ਅਤੇ ਜਿਥੇ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਜਿਤਨੀ ਜਲਦੀ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਲਿਖਤੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇ।

ਵਿਆਖਿਆ– ਸਬ–ਨਿਯਮ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ (ii) ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਉਚੇਚੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਂ

ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮੰਗਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵੰਡ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ।"

ਰਾਜਸਥਾਨ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਆਚਰਣ) ਨਿਯਮ, 1971 ਦਾ ਨਿਯਮ 4

"4. ਅਨੁਚਿਤ ਅਤੇ ਅਣਉਚਿਤ ਵਿਵਹਾਰ। – ਕੋਈ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਕ ਜੋ –

(i) ਨੈਤਿਕ ਪਤਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਉਸ ਦੇ ਕਰਤਵੀਆਂ ਦੇ ਨਿਰਵਾਹ ਦੌਰਾਨ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ;

(ii) ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਕ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਅਣਉਚਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਨਤਕ ਥਾਂ ਤੇ ਅਵਿਵਸਥਿਤ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਜਾਂ

(iii) ਜੇਕਰ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਗੁਮਨਾਮ ਜਾਂ ਛਦਮ ਨਾਮ ਵਾਲੀ ਅਰਜ਼ੀ ਭੇਜੀ ਹੈ;

(iv) ਅਨੈਤਿਕ ਜੀਵਨ ਜੀਉਂਦਾ ਹੈ;

(v) ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਅਵਹੇਲਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ;

(vi) ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪਰਯਾਪਤ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਕਾਰਣ ਦੇ, ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ, ਮਾਪੇ, ਨਾਬਾਲਗ ਜਾਂ ਅਸਮਰੱਥ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਾਲਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਦੇਖਭਾਲ ਨਾ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾਲ ਨਾ ਸੰਭਾਲਣਾ;

(vii) ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਮੀਟਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਉਪਕਰਣ ਜਾਂ ਬਿਜਲੀ/ਪਾਣੀ ਦੀ ਲਾਈਨ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਕਰਨਾ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਭਾਗ/ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਜੋ ਜਨਤਕ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਿਜਲੀ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਵਿੱਤੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ;

–ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।"

40. ਅਸੀਂ ਦੋਵਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ।

41. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਛੁੱਟੀ ਦੇਣਾ ਇੱਕ ਸਾਧਾਰਣ ਛੁੱਟੀ ਸੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 31(2) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਛੁੱਟੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਇੱਕ ਸਾਧਾਰਣ ਹੁਕਮ ਸੀ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾਵਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਦੇ ਕਾਰਨ ਛੁੱਟੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਦੱਸਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਨੀਂਹ ਕਿਵੇਂ ਨਹੀਂ ਸੀ।

42. ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਤੇ ਏਸੀਆਰਾਂ ਅਤੇ ਉੱਚ ਨਿਆਇਕ ਕਮੇਟੀ ਅੱਗੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਦੇਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਛੁੱਟੀ "ਅਸੰਤੋਸ਼ਜਨਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ" ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਸੀ, ਜਾਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਸੀ।

43. ਉੱਚ ਨਿਆਇਕ ਕਮੇਟੀ ਅੱਗੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ

ਸੀ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ 27.04.2015 ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ ਛੱਡ ਕੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਵੀ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਟਿੱਪਣੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਸਮੱਗਰੀ ਜੁਲਾਈ 2013-ਜਨਵਰੀ 2014, ਜਨਵਰੀ 2014-ਜੁਲਾਈ 2014 ਅਤੇ ਜੁਲਾਈ 2014-ਜਨਵਰੀ 2015 ਦੀ ਅਵਧੀ ਲਈ ਬਾਈ-ਅੰਨੁਅਲ ਰਿਪੋਰਟਾਂ/ਖਾਸ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਏਸੀਆਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥਨ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਕਮੇਟੀ ਅੱਗੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਬਾਈ-ਅੰਨੁਅਲ/ਖਾਸ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕੰਮ ਅਤੇ ਵਿਵਹਾਰ "ਚੰਗਾ" ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਦਾ ਕਦੇ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ 2013 ਦੇ ਸਾਲ ਲਈ ਏਸੀਆਰ ਵਿੱਚ "ਬਹੁਤ ਚੰਗਾ" ਟਿੱਪਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਉਲਲੇਖ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, 2014 ਦੇ ਸਾਲ ਲਈ ਏਸੀਆਰ (ਭਾਗ-ਇੱਕ) ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ "ਬਹੁਤ ਚੰਗਾ" ਟਿੱਪਣੀ ਦਰਜ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

44. 2014(ਭਾਗ-II) ਲਈ ਏ.ਸੀ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ "ਚੰਗਾ" ਟਿੱਪਣੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲੇਬਰ ਕਮ ਇੰਡਸਟ੍ਰੀਅਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਕਿ ਇੰਸਪੈਕਟਿੰਗ ਜੱਜ ਵੱਲੋਂ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਕਾਰਜ ਵਿੱਚ "ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣ" ਬਾਰੇ ਟਿੱਪਣੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ 07.08.2015 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਜਾਂਚ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਏ.ਸੀ.ਡੀ. ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ, ਭਰਤਪੁਰ ਵਜੋਂ ਕਾਰਜਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ 2014 ਦੀ ਅਵਧੀ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇੰਸਪੈਕਟਿੰਗ ਜੱਜ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਉਕਤ ਟਿੱਪਣੀ ਉਸ ਸਮਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਉਸ ਦੌਰਾਨ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਆਚਰਣ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਕੰਮ ਨੂੰ "ਚੰਗਾ" ਦਰਜ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਜੱਜ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਵਿਪਰੀਤ ਟਿੱਪਣੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਸਲਾਹਕਾਰ ਟਿੱਪਣੀ ਜੋੜੀ ਸੀ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਕਾਰਜ ਉੱਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਅਖ਼ਲਾਕੀ ਸਾਖ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਟਿੱਪਣੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

45. 2015 ਲਈ ਏ.ਸੀ.ਆਰ. ਉੱਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰੀ ਨਿਰਭਰਤਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਬਮਿਟ ਕਰ ਸਕਣ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਿੰਗ ਜੱਜ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਅਖ਼ਲਾਕੀ ਸਾਖ "ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ" ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਅਖ਼ਲਾਕੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਇੰਸਪੈਕਟਿੰਗ ਜੱਜ ਵੱਲੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਜੱਜ ਨੇ 2015 ਏ.ਸੀ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਕਿ "ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਅਖ਼ਲਾਕੀ ਸਾਖ ਸ਼ੱਕੀ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਸਮੁੱਚੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਔਸਤ ਦਰਜਾ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ"।

46. ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿ 2015 ਏ.ਸੀ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਅਤੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਛੁੱਟੀ ਦੇਣ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਸੀ, ਗਲਤ ਅਤੇ ਭੁੱਲਵੇਂ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ, ਏ.ਸੀ.ਆਰ. ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਏ.ਸੀ.ਆਰ. ਦੇ ਉੱਪਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਟਿੱਪਣੀ ਹੈ ਜੋ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ "ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਛੁੱਟੀ"। ਦੂਜੇ, ਉੱਚ ਨਿਆਇਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ, 2015 ਏ.ਸੀ.ਆਰ. ਦੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ 20.01.2016 ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ 2015 ਦੇ ਏ.ਸੀ.ਆਰ. ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉੱਚ ਨਿਆਇਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 24.11.2015 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ 27.01.2016 ਨੂੰ ਛੁੱਟੀ ਦਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ, 20.01.2016 ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਬੈਠਕ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰਨ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਸਬਮਿਟ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਅਖ਼ਲਾਕੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਇੰਸਪੈਕਟਿੰਗ ਜੱਜ ਵੱਲੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਕਿ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ।

47. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਗੱਲ ਵਿਵਾਦਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਏ.ਸੀ.ਆਰ.ਜ਼ ਨੂੰ ਉਸ ਤੋਂ ਉਚਿਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੰਚਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ 3-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ [(2013) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 566] ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ:

“ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਦੇਵ ਦੱਤ [ਦੇਵ ਦੱਤ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ] ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਨਜ਼ਰੀਆ ਕਿ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਕ ਦੇ ਏ.ਸੀ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਹਰ ਇੱਕ ਐਂਟਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੰਚਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਗੁਣਾ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ, ਏ.ਸੀ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਹਰ ਇੱਕ ਐਂਟਰੀ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਿਹਤਰ ਨਤੀਜੇ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ, ਏ.ਸੀ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਉਸੇ ਨਾਲ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਐਂਟਰੀ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਏ.ਸੀ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੇ ਉਨਤੀਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਤੀਜਾ, ਏ.ਸੀ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਹਰ ਇੱਕ ਐਂਟਰੀ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਕ ਸਬੰਧੀ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨਾਲ ਹੋਰ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ, ਤਦਨੁਸਾਰ, ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਏ.ਸੀ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਹਰ ਇੱਕ ਐਂਟਰੀ-ਘੱਟ, ਠੀਕ, ਔਸਤ, ਚੰਗੀ ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ-ਨੂੰ ਉਸ ਤੋਂ ਉਚਿਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੰਚਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।”

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਇਸ ਲਈ, ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਏ.ਸੀ.ਆਰ.ਜ਼ ਦਾ ਨਾ-ਸੰਚਾਰ ਮਨਮਾਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਮਨੇਕਾ ਗਾਂਧੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ [(1978) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 248] ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਮਨਮਾਨੀ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।

48. ਇਸ ਤੋਂ ਅਗਾਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਵਿੱਚ ਗੋਪੀ ਕਿਸ਼ੋਰ ਪ੍ਰਸਾਦ (ਉਪਰੋਕਤ) ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ:

“ਇਸ ਖਾਸ ਛੁੱਟੀ ਦੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਮੁੱਖ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 311(2) ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦਾ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਬਿਹਾਰ ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਦੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨਰ ਉੱਤੇ, ਜਿਸਨੂੰ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਲਈ ਬਦਨਾਮੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਜਨਤਕ ਫਰਜ਼ਾਂ ਦੀ ਅਣਸੰਤੁਸ਼ਟੀਜਨਕ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਛੱਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

.....

.....

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਵਾਬੀ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨਰ ਸੀ, ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਲਈ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਛੱਡਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ, ਜਾਂਚ ਉੱਤੇ, ਇਹ ਨਿਸਚਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ, ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਅਸਾਮੀ ਲਈ ਅਯੋਗ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਸੀ। ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 311(2) ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜਵਾਬੀ, ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਉਸਦੀ ਚਾਲ ਚਲਣ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਛੱਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਛੱਡਣਾ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਅਸਾਮੀ ਦਾ ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ, ਜੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਨਿਸਚਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਰਾਜ ਦੀ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਅਸਾਮੀ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਸਹੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਉਸਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਆਚਰਣ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਉਸਨੂੰ ਛੱਡ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਜੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਸਦੇ ਖਿਲਾਫ ਉਸ ਸਿੱਧੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ, ਬਿਨਾਂ ਉਸਦੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਜਾਂ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ, ਉਸਦਾ ਛੱਡਣਾ, ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਹਟਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਆਸਾਨ ਰਸਤੇ ਨੂੰ ਲੈਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਬੇਈਮਾਨ ਅਤੇ ਅਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਦਾ ਹੋਰ ਮੁਸ਼ਕਲ ਰਸਤਾ ਚੁਣਿਆ। ਉਸ ਦੇ ਕੋਲ, ਉਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 311(2) ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕ ਸੀ। ਉਸ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਨਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ, ਉਸ ਕੋਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਹੱਕ ਮੰਗਣ ਦਾ ਹੱਕ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ

ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 311(2) ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੋਰ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਕਿ:

"ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਵਿਵਾਦ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਧਿੰਗਰਾ ਦੇ ਕੇਸ, (1958) ਐਲ.ਜੇ.ਜੇ.544ਐਸ.ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਧਿੰਗਰਾ ਨੂੰ ਰੇਲਵੇ ਦੇ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਘਟਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੁਕਮ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪੜਾਅਵਾਂ ਸਮੇਤ ਅਸਥਾਈ ਅਸਾਮੀਆਂ, ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨਰਾਂ, ਅਤੇ ਪੁਸ਼ਟੀਕ੍ਰਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਰੇਲਵੇ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ, 1935 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 240 ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 311 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਸਭ ਪਹਿਲੂਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਸਤਾਰਪੂਰਵਕ ਚਰਚਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪੜਾਅਵਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨਰੀ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਕ ਦੀ ਸੇਵਾ ਖਤਮ ਕਰਨ ਜਾਂ ਛੁੱਟੀ ਦੇਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਖੇਪ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ :

1. ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਤੇ ਕਿਸੇ ਅਸਾਮੀ ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਅਸਾਮੀ ਦਾ ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਜਾਂਚ ਪੜਤਾਲ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਖਤਮ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

2. ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਤੇ ਕਿਸੇ ਅਸਾਮੀ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਦਾ ਅੰਤ ਕਰਨਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਜਾਂਚ ਪੜਤਾਲ ਦੇ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਸਾਮੀ ਦੇ ਹੱਕ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਕੋਈ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

3.ਪਰ, ਜੇਕਰ ਨਿਯੋਕਤਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਜਾਂਚ ਪੜਤਾਲ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਸ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਆਚਰਣ, ਜਾਂ ਅਯੋਗਤਾ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਇਸੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਲਈ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੇਵਾ ਦਾ ਅੰਤ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਸ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਤੇ ਦਾਗ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਕਰੀਅਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 311(2) ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

4. ਪਿਛਲੇ ਜਿਕਰ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਉਚਿਤ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਉਚਿਤ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਛੁੱਟੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 311(2) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

5. ਪਰ, ਜੇਕਰ ਮਾਲਿਕ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨਰ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਜਾਂਚ ਦੇ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਉਚਿਤ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਸਮਾਪਤ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨਰੀ ਸਿਵਲ ਸੇਵਕ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ, ਭਾਵੇਂ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਅਸਲੀ ਮਕਸਦ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਮਾਲਿਕ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਅਸਾਮੀ ਲਈ ਅਯੋਗ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਦੁਰਵਿਹਾਰ, ਜਾਂ ਅਯੋਗਤਾ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ।"

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

49. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ 7-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ [(1974) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 831] ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ:

"ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨਰ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਪਰਿਣਾਮ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂਚ ਨਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਜੀਵਨ ਦੇ ਹੋਰ ਪੈਰਾਂ ਵਿੱਚ ਚੰਗਾ ਕਰ ਸਕੇ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਤ ਸਮੇਂ ਕਲੰਕ ਦੇ ਬਿਨਾਂ। ਜੇਕਰ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਦੁਰਵਿਹਾਰ, ਅਯੋਗਤਾ ਜਾਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਨੁਚਛੇਦ 311(2) ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸਮਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

.....

.....

.....

.....

ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਤੱਥ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਜੋ ਗੱਲ ਫੈਸਲਾਕੁਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ ਸੱਚਮੁੱਚ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ (ਦੇਖੋ ਸਟੇਟ ਆਫ਼ ਉੜੀਸਾ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਨਾਰਾਇਣ ਦਾਸ [ਏਆਰ 1961 ਐਸ.ਸੀ. 177 : (1961) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 606 : (1961) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਜੇ 209]). ਜੇਕਰ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ (ਦੇਖੋ ਮਦਨ ਗੋਪਾਲ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ਼ ਪੰਜਾਬ [ਏਆਰ 1963 ਐਸ.ਸੀ. 531 : (1963) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 716 : (1963) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਜੇ 185]). ਆਰ.ਸੀ. ਲੇਸੀ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ਼ ਬਿਹਾਰ [ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 590 ਆਫ਼ 1962, ਫੈਸਲਾ 23 ਅਕਤੂਬਰ, 1963 'ਤੇ] ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨਰ ਦੇ ਚਾਲ ਚਲਣ ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਰਿਵਰਸਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਇਕ ਪ੍ਰਾਰੰਭਿਕ ਜਾਂਚ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨਰ ਜਿਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੇ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਨੋਟਿਸ ਅਤੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਬਿਨਾਂ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਆਰਟੀਕਲ 311(2) ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ

…….

……..

…….

……..

ਜੇਕਰ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਅਸਲ ਮੱਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਖਤਮੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੈ ਤਾਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਆਰਟੀਕਲ 311 ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ। ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਅਸਲ ਮੱਤਲਬ ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਰੂਪ ਫੈਸਲਾਕੁਨ ਹੋਵੇਗਾ(ਦੇਖੋ ਕੇ.ਐਚ. ਫਾਡਨਿਸ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ਼ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ [(1971) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 790 : 1971 ਸੁਪ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 118])।

……

.....

.....

.....

ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਖਤਮੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼, ਇੱਕ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਸੀ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਉਪਯੁਕਤਤਾ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਸੀ। ਉਹ ਹਾਲਾਂਕਿ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਜੋੜਦੇ ਰਹੇ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਛੋਟੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਪ੍ਰੇਮ ਸਾਗਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੁਧਾਰੇ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਹ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਨਾਲ ਕੀਤਾ। ਖਤਮੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਨਿਯਮ 9 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਖਤਮੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

50. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਵਰ ਹੈ। ਚੂੰਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ, ਜਾਂਚ ਉਪਰੰਤ, ਇਹ ਨਿਸਚਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ, ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਸ ਅਸਾਮੀ ਲਈ ਅਯੋਗ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਸੀ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 311(2) ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਇਹ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਛੁੱਟੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਆਰ.ਜੇ.ਐਸ. ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 45 ਅਤੇ 46 ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿੱਚ ਹੈ।

51. ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਇਸ ਸੁਝਾਅ ਵਿੱਚ ਵੀ ਯੋਗਤਾ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਲ 2015 ਲਈ ਏ.ਸੀ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਉਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਪੱਖ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਖੁਦ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲ 2015 ਲਈ ਏ.ਸੀ.ਆਰ. ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਜੱਜ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ 08.06.2016 ਨੂੰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਛੁੱਟੀ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਾਲ 2015 ਲਈ ਏ.ਸੀ.ਆਰ. ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਇਹ ਪਤਾ ਚਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇੰਸਪੈਕਟਿੰਗ ਜੱਜ ਨੇ ਖੁਦ "ਚੰਗਾ" ਰੇਟ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਕਤ ਏ.ਆਰ.ਸੀ. ਦੇ ਭਾਗ-II ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਫਾਈਲਾਂ ਨੂੰ ਵਿਵਸਥਿਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ 'ਤੇ "ਚੰਗਾ" ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਅਤੇ ਬਾਰ ਨਾਲ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ "ਹਾਂ" ਦੀ ਟਿੱਪਣੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਹਾਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੇ ਸੁਝਾਅ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰ.ਜੇ.ਐਸ. ਨਿਯਮਾਂ, 2010 ਦੇ ਨਿਯਮ 45 ਅਤੇ 46 ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਅਸੰਤੋਸ਼ਜਨਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਸੀ।

52. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਖਾਮੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਨਿਆਇਕ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਛੁੱਟੀ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ 27.04.2015 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਜਾਂਚ ਜੱਜ ਵੀ ਉੱਚ ਨਿਆਇਕ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਿਆਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਛੁੱਟੀ/ਪੁਸ਼ਟੀ ਸੰਬੰਧੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਦੇਣੀਆਂ ਸਨ।

53. ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸੂਚਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਸੰਤੋਸ਼ਜਨਕ ਹੋਣਾ. ਦਾ ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇਹ ਲੋੜ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਈ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਸੁਧਾਰ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ RJS ਨਿਯਮ, 2010 ਦੇ ਨਿਯਮ 46(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਈਸ਼ਵਰ ਚੰਦ ਜੈਨ (ਸੁਪਰਾ) ਦੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ

ਹੈ ਕਿ:

“.....ਇਸ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਗੁਪਤ ਰੋਲ 'ਤੇ ਸਾਲਾਨਾ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਇਹ ਦਿਖਾ ਸਕੇ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕੰਮ ਅਤੇ ਵਿਵਹਾਰ ਅਸੰਤੋਸ਼ਜਨਕ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਚਰਚਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਿਰਫ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਖਤਮ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਏਜੰਡੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਨੋਟ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਜਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਜੱਜ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਰਾਏ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਬਲਕਿ ਉਸ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਜੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ, ਫਿਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬੇਕਸੂਰੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਖਾਮੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਨਿਆਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀ। ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨਿਆਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਖਿਲਾਫ ਅਨਿਯਮਿਤਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ ਹੋਏ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਜਾਂਚ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣੇ ਘਟਨਾਵਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਪਹਿਲੇ ਸਾਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ। ਹਰ ਇੱਕ ਨਿਆਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਗਲਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਪਰਿਪੱਖ ਨਿਆਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇਕਰ ਆਦੇਸ਼ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਮਕਸਦ ਦੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਜੇਕਰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਅਤੇ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੁਧਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

14. ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਧੀਨ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਧੀਨ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਉੱਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਹੈ। ਉਸ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਂਦਿਆਂ ਉਹ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਦਾਇਤਵ ਅਧੀਨ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਿਆਂਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇਵੇ। ਇੱਕ ਇਮਾਨਦਾਰ ਸਖ਼ਤ ਨਿਆਂਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਮੁਫਸਿਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਨਿਆਂਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮੂਲੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਉੱਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਮਨੋਰਥ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਨਿਆਂਕਾਰੀ ਪੱਖ ਉੱਤੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਨਿਆਂਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਇਮਾਨਦਾਰ ਅਤੇ ਸੁਤੰਤਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਣਾ ਔਖਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰਾਜ ਲਈ ਇੱਕ ਅਨਿਵਾਰਯ ਸ਼ਰਤ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਨਿਆਂਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮਾਮੂਲੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਉੱਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਖਤਰੇ ਅਧੀਨ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਗੁਮਨਾਮ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਟਿਕਾਉਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਧੀਨ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਇਮਾਨਦਾਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੇਈਮਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਗਲਤ ਸੋਚ ਜਾਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਸਾਡੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮਤਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਸੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਮੇਹਲਾਵਤ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਸਨ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਭਲੇ ਹੀ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਜੱਜ ਵੱਲੋਂ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕਿਸੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਮਕਸਦ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸ ਨੇ ਨਿਆਂਕਾਰੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਕੇਵਲ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਮੁਲਤਵੀਆਂ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਨੁਚਿਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

54. ਅਸੀਂ ਇਸ਼ਵਰ ਚੰਦ ਜੈਨ (ਉੱਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਨੁਪਾਤ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਹਰ ਇੱਕ

ਨਿਆਂਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜਾਵ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਕਿਸਮ ਦੀ ਗਲਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਪੱਖਪਾਤੀ ਨਿਆਂਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇਕਰ ਜੇ ਆਦੇਸ਼ ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਮਕਸਦ ਦੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸੂਚਨਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਇੱਕ ਨਿਆਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਆਪਣੇ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਵਾਂਜਿਆ ਰਿਹਾ।

55. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਦਾਇਰ ਤਿੰਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਸੇਵਾ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਕਦੇ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਚਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਤਿੰਨ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਉੱਚ ਨਿਆਇਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੀਆਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਿਹੜੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 20.10.2015 (ਬੇਅਰਿੰਗ ਨੰਬਰ ਆਰ/ ਵੀਜੇ/ਜੇਪੀ/ਪੀਆਈਐਨ/118/2015) ਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਨਾ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪਤਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੌਰ ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਖੜੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੰਬਰ 03/ਐਸ.ਓ./2015 ਦੀ ਮਿਤੀ 10.06.2015 ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ:

“ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਅਧੀਨ ਨਿਆਇਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਾਲੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਤੌਰ ਤੇ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਬੂਤਬੱਧ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਸਮੱਗਰੀ ਨਾਲ ਸਾਥ ਨਾ ਹੋਵੇ,

……..

……..

……..

ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਪ੍ਰੀ-ਇੰਸਟੀਚਿਊਸ਼ਨ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਨੰਬਰ ਲਈ ਐਂਟਰੀ ਨੂੰ ਨਿਆਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਖਿਲਾਫ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੇਵਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਆਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਖਿਲਾਫ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਬਾਦਲਾ, ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਅਤੇ ਜਬਰੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।”

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਰਿਕਾਰਡ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣ ਸਕਦੀ ਸੀ।

56. 27.04.2015 ਨੂੰ ਜਮਾਨਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਕੇ.ਕੇ. ਜਾਲੀਆ ਦੀ ਜਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਸੂਚੀਬੱਧ ਸੀ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਅਤੇ ਅਭਿਯੋਗ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਨਾ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਇਹ ਤੱਥ ਲਿਆਂਦਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਜਮਾਨਤ ਨਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ 24.04.2015 ਅਤੇ 27.04.2015 ਨੂੰ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਦੋ ਪੱਤਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਫਾਈਲ ਨੂੰ ਸੰਜੀਵਨੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਫੈਸਲਾ ਕਦੋਂ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। 27.04.2015 ਦੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 23.03.2015 ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ

ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਫਾਈਲ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਇਸਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਦੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਅਲੀਮੁੱਦੀਨ ਅਤੇ ਇਰਫਾਨ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਮਾਨਤ ਮਿਲ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਵਿਚਾਰ ਸੀ। ਅਲੀਮੁੱਦੀਨ ਨੂੰ ਜਮਾਨਤ ਮਿਲਣ ਦਾ ਤੱਥ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਹੋਰ ਵੀ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਅਲੀਮੁੱਦੀਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਤੋਂ ਅਵਗਤ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਵੀ ਕਿ ਅਲੀਮੁੱਦੀਨ ਖਿਲਾਫ ਅਭਿਯੋਗ ਸੰਜੀਵਨੀ ਦੇਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਸ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਜਮਾਨਤ ਮਿਲ ਗਈ ਸੀ।

57. ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ, ਕੇ.ਕੇ. ਜਾਲੀਆ ਨੂੰ ਜਮਾਨਤ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ 27.04.2015 ਦੇ ਜਮਾਨਤ ਆਦੇਸ਼ ਅਭਿਯੋਗ ਸੰਜੀਵਨੀ ਦੀ ਨਾ-ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਕੋਈ ਤਰੱਕੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਾ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਯਹਾਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰਾਜ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਭਿਯੋਗ ਸੰਜੀਵਨੀ ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ, ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਧਾਰਾ 439 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਜਮਾਨਤ ਦੀ ਅਸਵੀਕ□ਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜਮਾਨਤ ਦੇ ਸਕਦਾ ਸੀ।

58. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਸੀਂ ਉਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 11.03.2015 ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਜਮਾਨਤ ਦੀ ਅਸਵੀਕ□ਤੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵੇਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ। ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਭਿਯੋਗ ਨੇ ਖੁਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅੱਗੇ ਨਾ ਤਾਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ। ਨਾਲ ਹੀ, ਉਤਰਦਾਤਾ ਲਈ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸੀ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ, ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁੱਖ ਮਾਮਲਾ ਦਿਨ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਸਟੈਂਡਰਡ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਿਮਾਂਡ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਜੀਵਨੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਸੰਜੀਵਨੀ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਾਰਨ ਸੰਜੀਵਨੀ ਨਹੀਂ ਲਈ ਜਾ ਸਕੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ, ਜਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ ਕਿ ਜਮਾਨਤ ਉਸ ਦਿਨ ਸੁਣੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ ਜਾਂ ਨਾ ਵੀ ਸੁਣੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਜਾਂ ਫਿਰ ਇਸਨੂੰ ਨਾ ਮ

59. ਸਾਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੇ ਇਸ ਤਰਕ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਮਿਤੀ 11.03.2015 ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ 12.05.2015 ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਜਵਾਬ ਦੀ ਮਿਤੀ 07.11.2015 ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸੀ ਸਥਿਤੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ 12.05.2015 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 11.03.2015 ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕੇਵਲ 27.04.2015 ਦੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਲਿਖਦੇ ਸਮੇਂ ਹੀ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੀ ਮਿਤੀ 07.11.2015 ਵਿੱਚ, ਹਵਾਲਾ "ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਫਾਇਲਿੰਗ ਦੀ ਮਿਤੀ" ਦਾ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦੂਜੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਮੈਮੋ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। 07.11.2015 ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 11.03.2015 ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ "ਸਮੱਗਰੀ" ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ 12.05.2015 ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੀ ਮਿਤੀ 07.11.2015 ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਟਿੱਪਣੀ ਵਿੱਚ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਰੱਦ ਹੋਣ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਲਿਖਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਚੁਣਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਭਿਯੋਗ ਸੰਮਤੀ ਵਿੱਚ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਅਤੇ ਦੇਰੀ ਅਤੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦੋ ਹੋਰ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰਲੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਲਈ ਅਭਿਯੋਗ ਸੰਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

60. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਬਨਾਮ ਵੀਨਾ ਪ੍ਰਿਯਾ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੇਵਲ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਏ.ਸੀ.ਆਰ.ਜ਼ ਲਗਾਤਾਰ "ਚੰਗੀਆਂ" ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਇਸ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਇਹ ਭਰੋਸਾ ਗਲਤ ਅਤੇ ਭੁੱਲਵੇਂ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ, ਉਸ

ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਕਈ ਕਾਰਜ। ਇਹ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਰਗਾ ਇੱਕ ਇਕੱਲੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦਾ ਕਾਰਜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਉਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਦੂਜੇ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਜਾਂ ਲੰਬਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਕਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ:

"ਸੱਚ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਿੰਪਲੀਸਿਟਰ ਹੈ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾਵਾਰ ਕਿਸਮ ਦਾ। ਸੇਵਾ ਦੇ ਅੰਤ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਭਾਵੇਂ ਮਾਸੂਮੀਅਤ ਨਾਲ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 311 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਨਿਆਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਪਰਦਾ ਉਠਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਮਤਲਬ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਦੰਡਾਤਮਕ ਪਰਿਣਾਮਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਣਾ ਸੀ।"

.....

.....

.....

.....

ਜੇਕਰ ਸੇਵਾ ਦੇ ਅੰਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਿਸਮ ਦੀ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਸੰਤੋਸ਼ਜਨਕ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਹੋਵੇ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਛੁਪੇ ਹੋਏ ਕਾਰਣ ਨੂੰ ਬੇਨਕਾਬ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਪਹੁੰਚ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਸਿੰਪਲੀਸਿਟਰ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅੰਤ ਦਾ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਜਾਂਚ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਨਿਯੋਕਤਾ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਦਾਹਰਣ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਚੁਣਦਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨ ਦੀ ਅਵਧੀ ਦੌਰਾਨ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਰਾਇ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸਜ਼ਾਵਾਰ ਕਿਸਮ ਦਾ ਹੋਣ ਦਾ ਸਿਦਾਂਤ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।"

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜਸਥਾਨ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਬਨਾਮ ਵੇਦ ਪ੍ਰਿਯਾ (ਸੁਪਰਾ) 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਭਰੋਸਾ ਗਲਤ ਜਗ੍ਹਾ ਹੈ।

61. ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 27.04.2015 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਮਾਨਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਮਾਨਤ ਦੇ ਅਨੁਦਾਨ ਸਬੰਧੀ ਕਦੇ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਲਈ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਬਿਮਲਾ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ [(1994) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 8] 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਭਰੋਸਾ ਵੀ ਗਲਤ ਅਤੇ ਭੁੱਲਵੇਂ ਵਾਲਾ ਹੈ।

62. ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹਨ ਅਤੇ ਜਮਾਨਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਰਿਤ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਾਹਰੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ/ ਗੁਪਤ ਮਕਸਦ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਬਾਰੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਵੇਰਵੇ ਮੁਹੱਈਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵੇਰਵਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਬਾਹਰੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਜਾਂ ਗੁਪਤ ਮਕਸਦ ਕੀ ਸੀ, ਪਰ ਸਿਰਫ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਅਨੁਮਾਨ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੋਰ, ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ।

"ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਈ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਅਧੀਨ ਨਿਆਂਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ/ਆਦੇਸ਼ ਗਲਤ ਹਨ। ਅਪੀਲੀ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਪੀਲ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਮਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਗਲਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸੋਧ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਨਿਆਂਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਸਾਵਧਾਨੀ ਅਤੇ ਧਿਆਨ ਵਰਤਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। .... ਪਰੰਤੂ, ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਜੱਜ ਨੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਜਮਾਨਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਨਿਆਂਕਾਰੀ ਮਾਨਦੰਡਾਂ ਦੀ ਸਰਾਸਰ ਅਣਦੇਖੀ ਅਤੇ ਅਪਰਯਾਪਤ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ" ਨਾਲ ਟੇਢੀ ਮਤਲਬ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਸਾਬਤ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜੱਜ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਟੇਢੀ ਮਤਲਬ ਜਾਂ ਬਾਹਰੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀ ਸੀ।

.....

.....

.....

.....

ਜਵਾਬੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਓਰ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਤਿੰਨ ਪਿਛਲੇ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਇਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨਾ ਮਿਲੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਚ ਕੋਈ ਬਦਲਾਵ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਇਆ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਚੌਥੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀ ਵੀ ਵਿਚਾਰਨੀ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਪਿਛਲੀਆਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਚ, ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਕਈ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਅਧੀਨ-ਪਰੀਖਿਆ ਕੈਦੀ ਵਜੋਂ ਕੈਦ ਦੌਰਾਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਕਿ ਦੋ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਸੀ, ਰਾਮ ਪਾਲ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦਾ ਇੱਕ ਵੈਧ ਕਾਰਨ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਦੋਸ਼ੀ ਰਾਮ ਪਾਲ ਇੱਕ ਸਾਲ ਲਈ ਅਧੀਨ-ਪਰੀਖਿਆ ਕੈਦੀ ਵਜੋਂ ਜੇਲ੍ਹ 'ਚ ਸੀ ਅਤੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਚ ਦੋਸ਼ੀ ਰਾਮ ਪਾਲ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਨਿਆਂ ਦੀ ਖਿੱਲਵਾੜ ਹੁੰਦੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਕਾਰਕ ਰਾਮ ਪਾਲ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਸਨ।

.....

.....

.....

.....

ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹਾਂ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਵੇਂ ਕੇਵਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੱਚ ਮੰਨਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਭਲਾਈ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਦੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਆਧਾਰ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਦੁਰਭਾਵਨਾ, ਪੱਖਪਾਤ ਜਾਂ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀਅਤ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੇ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹੀ ਸੀ। ਟਾਡਾ ਐਕਟ ਜਾਂ ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਵਿਪਰੀਤ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ

ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇੱਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਖਿਲਾਫ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਧੀਨ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਮਨੋਬਲ 'ਤੇ ਉਲਟਾ ਅਸਰ ਪਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਨਾਲ ਵਰਤਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਇਹ ਦਿਨ ਦਿਹਾੜੇ ਕਤਲ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਜਿਥੇ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਈ, ਇਹ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਹਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣਾ ਇੱਕ ਵਿਵੇਕਾਧੀਨ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਆਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਡੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾਲ ਵਰਤਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਸਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਮਿਲ ਚੁੱਕੀ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦਾ ਅਨਿਆਇਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ, ਉਹ ਵੀ, ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਲਈ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਜੇਕਰ, ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜੱਜ ਨੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੁਝ ਗਲਤ ਪਾਇਆ ਹੁੰਦਾ,ਉਸ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਭੇਜਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਰੱਖੇ।"

64. ਇਸ ਲਈ, ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਆਇਕ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਕੇ.ਕੇ. ਜਾਲੀਆ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਟੇਜ 'ਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਇੱਕ ਅਣ-ਮੁਕੱਦਮਾ ਕੈਦੀ ਵਜੋਂ ਕੈਦ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਦੋ ਹੋਰ ਸਹ-ਦੋਸ਼ੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਸਨ, ਦੋਸ਼ੀ ਕੇ.ਕੇ. ਜਾਲੀਆ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਵੈਧ ਕਾਰਨ ਸੀ।ਜੇਕਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਆਇਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਭਲਾਈ ਦੇ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਆਧਾਰ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਖੁਦ ਬਦਨੀਅਤੀ, ਪੱਖਪਾਤ ਜਾਂ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀਅਤ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਾਫ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਮਰੱਥ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਨਿਆਇਕ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਸੀ।

65. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੀ.ਸੀ. ਜੋਸ਼ੀ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ [(2001) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 491] ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ:

"ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤੱਥ ਸੈੱਟ ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਨਤੀਜਾ ਕੱਢਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੋਣਾ ਕਿਸੇ ਨਿਆਂਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਲੈਣ ਲਈ ਅਤੇ ਉਸ ਕਾਰਨ ਅਕੇਲੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਲੱਭੀ, ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਸੁਚੱਖ ਜਾਂ ਅਖੰਡਤਾ ਜਾਂ ਚੰਗੀ ਨੀਅਤ ਜਾਂ ਕਰਤਵਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਮਰਪਣ ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੈ, ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬਿਤ ਕਰਦੀ ਹੋਵੇ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਉਹ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਉਚਿਤ ਜਾਂ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮਕਸਦ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜੋ ਬਾਹਰੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜੇ ਹਰ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਗਲਤ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਤਾਂ ਅਧੀਨ ਨਿਆਂਕਾਰੀ ਦਾ ਆਤਮਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹਿਲ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਡਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਗੇ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਲਿਖਣ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਿਕ ਜਾਂਚ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਾ ਕਰਨ, ਇਸ ਲਈ ਨਿਆਂਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੁਤੰਤਰ ਜਾਂ ਨਿਡਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਸੱਚਮੁੱਚ ਕੇ.ਕੇ. ਧਵਨ ਮਾਮਲੇ [(1993) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 56 : 1993 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਐਲ&ਐਸ) 325 : (1993) 24 ਏ.ਟੀ.ਸੀ. 1] ਅਤੇ ਏ.ਐਨ. ਸਕਸੇਨਾ ਮਾਮਲੇ [(1992) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 124 : 1992 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਐਲ&ਐਸ) 861 : (1992) 21 ਏ.ਟੀ.ਸੀ. 670] ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਹਨ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ ਗਲਤ ਹੈ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਵੱਖਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਨਿਆਂਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਖਿਲਾਫ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਹ ਦੁਰਭਾਗਿਆਪੂਰਣ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਚੁਣਾਵ ਕੀਤਾ ਹੈ।"

66. ਅਸੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਗਲਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਵੱਖਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ,

ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ

67. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਵਰਮਾ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਬਿਹਾਰ [(2019) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 640] ਵਿੱਚ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ, ਉੱਥੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪਰਿਣਾਮਕਾਰੀ ਲਾਭ ਦਿੱਤੇ ਜਦੋਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ:

"ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਲਈ ਜ਼ੀਰੋ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ, ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਜਾਂ ਨਿਆਂਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਅਯੋਗ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇ ਗਲਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਕਾਰਣ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜਦ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਸਬੂਤ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਗਲਤ ਆਦੇਸ਼ ਬਾਹਰੀ ਕਾਰਣਾਂ ਕਰਕੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਕਾਰਣਾਂ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ।

……

……..

……

……..

ਪਹਿਲੇ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਮੁੱਖ ਅਧਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿਨਾਂਕ 26-11-2001 ਦੇ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਸੀ [ਸ਼ਿਵਨਾਥ ਰਾਏ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ, ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਮਿਸਕ. ਨੰ. 30563 ਦਾ 2001, ਹੁਕਮ ਦਿਨਾਂਕ 26-11-2001 (ਪਟ)]. ਇਹ ਉਲਲੇਖਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਖੁਦ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਫਰੇਮਿੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੇਕਰ ਗੈਰ-ਅਧਿਕਾਰਤ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਤਾਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਹਟਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਮਨ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕੇਸ ਫਾਈਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਾ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਫਾਈਲ ਉੱਤੇ ਸੀ। ਇਹ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਉਲਲੇਖਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਬਾਹਰੀ ਕਾਰਣ ਸੀ। ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬੈਠਾ ਸੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਖਾਮੀਆਂ ਲੱਭ ਰਿਹਾ ਸੀ।

……

……..

……

……..

ਅਸੀਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹਾਂਗੇ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਨਿਆਂਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਗਲਤ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਨਿਆਂਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਜਿਹੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸੈਟਲਡ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਨਕਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹਨ ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਲਈ ਕੋਈ ਬਾਹਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਜਾਂ ਪ੍ਰਲੋਭਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਚਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਇਹ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਪਾਸੇ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ

ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਆਂਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸੇਵਾ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਮਾਮਲੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਆਂਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਕਰੀਅਰ ਪ੍ਰਗਤੀ ਦੀ ਵਿਚਾਰਣਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਗਲਤ ਹੁਕਮ ਦਾ ਨੋਟ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਸੇਵਾ ਰਿਕਾਰਡ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹ ਚੋਣ ਗਰੇਡ, ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਆਦਿ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਗਲਤ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੁਕਮਾਂ ਦਾ ਲਗਾਤਾਰ ਪ੍ਰਵਾਹ ਹੈ ਤਾਂ ਉਚਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਇਹ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਨਿਆਂਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜਬਰੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਅਸੀਂ ਮੁੜ ਦੋਹਰਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਦ ਤੱਕ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ, ਬਾਹਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਗ੍ਰਤੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਆਦਿ ਦੇ ਸਪਸ਼ਟ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਕੇਵਲ ਇਸ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਕਿ ਨਿਆਂਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਗਲਤ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੇਵਲ ਇਸ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਕਿ ਨਿਆਂਕਾਰੀ ਹੁਕਮ ਗਲਤ ਹੈ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।"

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

68. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਸਾਧਨਾ ਚੌਧਰੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ:

"20. ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਵੀ ਬੇਖਬਰ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿ ਸਿਰਫ ਸ਼ੱਕ ਨਾਲ 'ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ' ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ 'ਸੰਭਾਵਨਾ' ਨੂੰ ਮੌਖਿਕ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨਾਲ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਸਬੂਤ ਦਾ ਮਾਨਕ ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਆਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹਨਾਂ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਿਆਂ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਜੱਜਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਨਕਾਂ ਅਤੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣਾਂ ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਅਨੇਕਾਂ ਉਦਾਹਰਣ ਹਨ ਜਿਥੇ ਨਿਆਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ, ਐਮ.ਏ.ਸੀ.ਟੀ. ਅਧੀਨ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜਾਂ ਅਧਿਗ੍ਰਹਿਤ ਜ਼ਮੀਨ, ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਵੇਤਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਉਦਾਰ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਰਾਹਤ-ਉਨਮੁਖ ਨਿਆਇਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੇ।"

21. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਹਕੀਕਤ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਸਾਡਾ ਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹਿਚਕਿਚਾਹਟ ਦੇ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਛਵੀ ਨੂੰ ਧੁੰਮਾਂ ਪਾਉਣ ਲਈ ਅਨੇਕਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਤਿਆਰ ਹਨ, ਅਕਸਰ ਥੋੜੇ ਪੈਸਿਆਂ ਜਾਂ ਇੱਕ ਸਸਤੀ ਪਲਕ ਦੀ ਲੋਕਪ੍ਰਿਯਤਾ ਲਈ। ਕਦੇ ਕਦੇ ਕੁਝ ਨਾਖੁਸ਼ ਬਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੱਥ ਮਿਲਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਅਧੀਨ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਆਸਾਨ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਰਕਸ਼ਾਤਮਕ ਛਤਰੀ ਵਿਸਤਾਰਨ ਅਤੇ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਕਿ ਸਿੱਧੇ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਿਆਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਯੋਗ ਹਮਲੇ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਨਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ।

.....

.....

.....

.....

24. ਪਰ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥ ਵੱਖਰੇ ਹਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਗੁਣ-ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਾ ਸਿਰਫ ਫੈਸਲਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਸਗੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਮੁਮਕਿਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਨਤੀਜੇ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਸੀ। ਇਹ ਤੱਥ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਨਿੰਦਣੀਯ ਨਹੀਂ ਸੀ।

25. ਜੇਕਰ ਇਲਜ਼ਾਮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਬਾਹਰਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਮਲ

ਵਿੱਚ ਲਿਆਈ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਦਾ ਉੱਤਨਾ ਮਹੱਤਵ ਨਾ ਹੁੰਦਾ। ਪਰੰਤੂ, ਉੱਪਰ ਲਿਖੇ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ, ਬੇਈਮਾਨੀ ਦੇ ਨਿਸ਼ਕਰਸ਼ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਲਾਗੂਕਰਨ, ਦਾ ਇਕਲੌਤਾ ਕਾਰਨ ਸਿਰਫ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਵਾਧੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਾ ਸਿਰਫ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਸਗੋਂ ਸਿਦਾਂਤ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵੀ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਹੁਣ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਰਹੀ।

26. ਅਸੀਂ ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਲੱਭ ਸਕਦੇ ਕਿ ਅਦਾਲਤੀ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਨਤੀਜਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਲਾਭ (ਧਨਾਤਮਕ ਜਾਂ ਹੋਰ) ਲਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਬਾਹਰਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸੱਚਮੁੱਚ, ਕਈ ਵਾਰੀ ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਨਿਆਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੇ ਦਫਤਰ ਦੇ ਅਣਉਚਿਤ ਵਿਵਹਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਅਣਉਚਿਤ ਵਿਵਹਾਰ ਇੱਕ ਕੇਸ ਨੂੰ ਬਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣਾ, ਸੁਣਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨਾ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੱਕਾਂ ਦੇਣ ਲਈ ਰਿਸ਼ਵਤ ਮੰਗਣਾ ਆਦਿ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਪਰ, ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਵਿਟਿਆਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

27. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਾਹਰੀ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਜਾਂ ਅਣਉਚਿਤ ਵਿਵਹਾਰ ਦਾ ਸਪਸ਼ਟ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬਜਾਏ, 'ਮਿਸਵਿਹਾਰ' ਦੀ ਖੋਜ ਦਾ ਆਧਾਰ ਖੁਦ ਨਤੀਜਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਇੰਨਾ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਈਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰਤਾ ਬਾਰੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਖਾਲੀ ਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰੰਤੂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਤੀਜਾ ਖੁਦ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਛੇੜਛਾੜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਬਜਾਏ ਦੋ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਿੱਚ, ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਿਰਫ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਧਾਰਨਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਪੂਰਾ ਮਾਮਲਾ ਤਾਸ਼ ਦੇ ਘਰ ਵਾਂਗ ਢਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਨਿਸਕਰਸ਼

28. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਤਿਵਾਦੀ 1 ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਤੀ 17-1-2006 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਮੁੜ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸਮੇਤ ਪਰਿਣਾਮਕਾਰੀ ਲਾਭਾਂ ਲਈ ਅਰਦਾਸਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

69. ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਆਇਕ ਘੋਸ਼ਣਾਵਾਂ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕੇਸ ਫਾਈਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਸੀ। ਇਹ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਮਿਸਕੰਡਕਟ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਿਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਵਜੋਂ ਬੈਠਾ, ਜਮਾਨਤ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਖਾਮੀਆਂ ਲੱਭਦਾ ਰਿਹਾ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਜਮਾਨਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਬਾਹਰੀ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਭ ਸਕਿਆ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਬਾਹਰੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਜਮਾਨਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਇਰਦ-ਗਿਰਦ ਘੁੰਮਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਸਾਧਨਾ ਚੌਧਰੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ ਸ਼ੱਕ "ਮਿਸਕੰਡਕਟ" ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦਾ। ਕਿਸੇ ਵੀ 'ਸੰਭਾਵਨਾ' ਦੇ ਮਿਸਕੰਡਕਟ ਨੂੰ ਮੌਖਿਕ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨਾਲ ਸਮਰਥਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲੋੜ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ

ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਲਾਭ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੱਥ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਰਾਹਤ-ਉਨਮੁਖ ਨਿਆਇਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਈਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰਤਾ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੇ।

70. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਇਹ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕੁਝ ਮੌਖਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਲੋਂ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ। ਇਹ, ਇਸ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਨੁਮਾਨਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੇ ਸਪਸ਼ਟ ਉਲੰਘਣ ਵਿੱਚ ਸੀ ਜੋ ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਲੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਆਰਜਭੱਟ ਖੋਜ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਆਬਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨਲ ਸਾਇੰਸਿਜ਼ (ਸੁਪਰਾ) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਣਾ ਗਲਤ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਾਂਚ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਰੰਭਿਕ ਜਾਂਚ ਸੀ ਔਪਚਾਰਿਕ ਜਾਂਚ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਕਈ ਪੱਤਰ ਸਨ ਜੋ ਅਸੰਤੋਸ਼ਜਨਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

71. ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਦ੍ਰਿੜ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਹਾਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਅਸੰਤੋਸ਼ਜਨਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਰ.ਜੇ.ਐਸ. ਨਿਯਮਾਂ, 2010 ਦੇ ਨਿਯਮ 45 ਅਤੇ 46 ਅਧੀਨ ਲੋੜ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਨਿਕਾਸ ਸਿੰਪਲਸਿਟਰ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਲੋਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਏ.ਸੀ.ਆਰ.ਜ਼ ਦੀ ਨਾ-ਸੰਚਾਰਤਾ ਮਨਮਾਨੀ ਸਾਬਤ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਚੂੰਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਕਥਿਤ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਚੁਣਾਵ ਕੀਤਾ, ਉਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਸਮਾਪਤੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਸ ਦੀ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਕਲੰਕ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਕਰੀਅਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 311(2) ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 2015 ਦੇ ਸਾਲ ਲਈ ਏ.ਸੀ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਉਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਨਿਕਾਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸੂਚਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਅਸੰਤੋਸ਼ਜਨਕ ਸੀ। ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਵੇਰੀਫਾਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 27.04.2015 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਯੋਗ ਸੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਾਹਰੀ ਵਿਚਾਰ ਜਾਂ ਉਲਟੇ ਮਕਸਦ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ 27.04.2015 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਵਲੋਂ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਉਸ ਜ਼ਮਾਨਤ ਆਦੇਸ਼ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਹ ਉਹ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਦਭਾਵਨਾ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਦੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਆਧਾਰ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ, ਇਸ ਨੂੰ "ਦੁਰਵਿਹਾਰ" ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

72. ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਦੋਸ਼ਯੁਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਤੀ 21.10.2019 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਛੁੱਟੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਤੀ 27.01.2016 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਆਂਕਾਧੀਸ਼ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਅਸੀਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਪਰਿਣਾਮਕਾਰੀ ਲਾਭਾਂ ਸਮੇਤ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਵਰਿਸ਼ਠਤਾ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਨਾਲ ਮੁੜ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਕੇਵਲ 50% ਪਿੱਛੇ ਦੇ ਵੇਤਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਅੱਜ ਤੋਂ ਚਾਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਬਿਭੂਤੀ ਭੂਸ਼ਣ ਬੋਸ
(ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ: ਸੁਭਾਂਸੂ ਦਾਸ, ਐਲ.ਸੀ.ਆਰ.ਏ.)
ਅਪੀਲ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate